

Sedmični pregled sudske prakse¹

4. – 8. mart 2024. godine

Član	Predmet	Razvoj sudske prakse
Član 8	<i>Vagdalt v. Hungary</i> , br. 9525/19 7. mart 2024. Odjel I	Nemogućnost osporavanja očitstva i utvrđivanja vlastitog očitstva. - Organi vlasti koji vode postupak za utvrđivanje očitstva nisu osigurali da se prava i interesi podnosioca predstavke razmotre: nedostatak primjene relevantnih zaštitnih mjera iz domaćih zakona. Propust staratelja kojeg je imenovala država da blagovremeno iskoristi sva pravna sredstva koja su mu na raspolaganju. Brojna poništavanja prethodnih odluka koja nisu bila u skladu s činjenicama predmeta, paragrafi 57 do 69. Povreda člana 8. Konvencije (pravo na privatni i porodični život).
Član 6 stav 1 i 3 (a), (b) i (c)	<i>Leka v. Albania</i> , br. 60569/09 5. mart 2024. Odjel III	Pravičnost krivičnog postupka. Prekvalifikacija krivičnog djela od strane žalbenog suda. - Prekvalifikacija optužbi za koje je podnosilac predstavke osuđen bila je zasnovana na istim činjenicama i mogla je biti predviđena. Prilikom prekvalifikacije nisu uvedeni nikakvi novi činjenični elementi (paragraf 74). Nema kršenja člana 6 stav 1 i 3 (a), (b) i (c) Konvencije (pravo na pravično suđenje - krivični aspekt).
Član 34	<i>Boškočević v. Serbia</i> , br. 37364/10 5. mart 2024. Odjel IV	Ometanje prava na podnošenje pojedinačne predstavke. - Obavijest o otkazu sa radnog mjesta uručena podnosiocu predstavke zbog toga što je podnio predstavku Sudu. - Jasna i direktna prijetnja trenutnim otpuštanjem bez provođenja disciplinskog postupka predstavlja „pritisak” i „zastrašivanje”, bez obzira na činjenicu da je podnosilac predstavke nastavio prepisku sa Sudom i da nije bio otpušten, paragraf 66. Povreda člana 34. Konvencije.

¹ Informacije su pripremljene u okviru Odjela za sudsku dokumentaciju i edukaciju Sekretarijata Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine, a na osnovu informacija Ureda Jurisconsult-a Evropskog suda za ljudska prava. Iste su informativnog karaktera i ne obavezuju Sud. Predmeti u kojima je utvrđena povreda označeni su **crvenom bojom**, predmeti u kojim nije utvrđena povreda su označeni **zelenom bojom**, dok su predmeti u kojima nije odlučivano o meritumu, već samo o dopustivosti označeni **žutom bojom**.

<p>Član 6 (građanski aspekt)</p> <p>Član 9</p>	<p><i>Föderation der Aleviten Gemeinden in Österreich v. Austria</i>, br. 64220/19</p> <p>5. mart 2024.</p> <p>Odjel IV</p>	<p>Odbijanje zahtjeva da se udruženje koje je podnosilac predstavke registruje kao vjerska zajednica.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zanimljiv i nov scenario: postojeće udruženje traži priznanje kao vjersko udruženje. - Obratiti pažnju na to da registracija udruženja koje je podnosilac predstavke nije predstavljala „građansko pravo“ koje potpada pod djelokrug člana 6. stav 1., jer je udruženje podnosilac predstavke već imalo pravni subjektivitet i moglo je da radi, paragrafi 69 do 71. <p>Povreda člana 9. Konvencije. Predstavka po članu 6. – neprihvatljiva: nespojiva <i>ratione materiae</i>.</p>
<p>Član 3</p>	<p><i>Horne v. the United Kingdom</i> (odluka), br. 34392/21</p> <p>13. februar 2024. (pisani otpravak 7. mart 2024.)</p> <p>Odjel IV</p>	<p>Postupak ekstradicije.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Navodni rizik od izricanja doživotne kazne koja se ne može smanjiti ako bi podnosilac predstavke bio izručen Sjedinjenim Američkim Državama. - Primjena testa (samo prve faze) uspostavljenog u predmetu <i>Sanchez-Sanchez protiv Ujedinjenog Kraljevstva</i> [Veliko vijeće], paragrafi 45 do 60. <p>Nedopustiva predstavka: očigledno neosnovana.</p>
<p>Član 8</p>	<p><i>L.F. v. France and R.E. v. France</i> (odluka), br. 3866/20 i 9292/20</p> <p>13. februar 2024. (pisani otpravak 7. mart 2024.)</p> <p>Odjel V</p>	<p>Pravo na privatni život. Brisanje iz evidencije krivičnih prijava.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Odbijanje da se lični podaci uklone iz krivičnog spisa (evidencije o prethodnim krivičnim prijavama podnosioca predstavke) i nemogućnost ranog brisanja tih podataka. - Obratiti pažnju u paragrafu 34 odluke da se zadržani lični podaci ne smatraju „osjetljivim“ (u okviru tehničkog značenja te riječi) i da su ograničeni na činjenične/objektivne informacije u vezi pravnih postupaka u kojima je pojedinac strana u postupku (za razliku od slučajeva u kojima se zadržani podaci koriste u krivičnom gonjenju ili policijskim radnjama protiv pojedinca – vidi sudsku praksu u paragrafu 34). <p>Nedopustiva predstavka: očigledno neosnovana.</p>

Sedmični pregled sudske prakse
11. – 15. mart 2024. godine

Član	Predmet	Razvoj sudske prakse
Član 6 (građanski aspekt)	<i>Centrum Handlowe Agora SP. Z O.O. v. Poland</i> (odluka), br. 8928/13 20. februar 2024. (pisani otpravak 14. mart 2024.) Odjel I	Pravo na pristup sudu. Sudske takse. - Odbijanje zahtjeva kompanije podnosioca predstavke da bude oslobođena plaćanja sudskih taksi. - Odluka domaćih sudova ne može se smatrati proizvoljnom ili da nije uspostavila odgovarajuću ravnotežu između interesa Države u naplati sudskih taksi i interesa kompanije podnosioca predstavke da uloži žalbu apelacionom sudu, paragrafi 26 do 33. Nedopustiva predstavka: očigledno neosnovana.
Član 11	<i>Association of People of Silesian Nationality (in liquidation) v. Poland</i> , br. 26821/17 14. mart 2024. Odjel I	Sloboda udruživanja. - Raspuštanje i naredba o likvidaciji udruženja koje je podnosilac predstavke i koje u svom nazivu koristi riječ “šleska nacionalnost”. - Obratite pažnju na ocjenu odluke domaćih organa vlasti da raspuste udruženje koje je podnosilac predstavke zbog formulacije upotrijebljene u nazivu udruženja („šleska nacionalnost“) i da li bi to moglo predstavljati prijetnju javnom redu, paragrafi 51 do 54. Povreda člana 11. Konvencije.
Član 9	<i>Kanatlı v. Türkiye</i> , br. 18382/15 12. mart 2024. Odjel II	Rezervni sastav vojske. Prigovor savjesti. - Osuđujuća presuda zbog odbijanja služenja vojnog roka u rezervnom sastavu na osnovu prigovora savjesti. - Novi scenario: prigovor savjesti u kontekstu vojnog roka u rezervnom sastavu vojske, za razliku od obavezne vojne službe – iako nema stvarne razlike između njih. Vidi paragrafe 49 i 50. - Prihvatljivost predstavke: pacifizam, uvjerenje zaštićeno članom 9. Uvjerenja podnosioca predstavke su dostigla dovoljan stepen snage, ozbiljnosti, koherentnosti i važnosti (paragraf 48). - Nedostatak pristupačne i efikasne procedure u vezi prava onih koji ističu prigovor savjesti na alternativnu službu, paragrafi 65 do 67. Povreda člana 9. Konvencije.

<p>Član 6. stav 1</p>	<p><i>Orhan Şahin v. Türkiye</i>, br. 48309/17</p> <p>12. mart 2024.</p> <p>Odjel II</p>	<p>Načelo neposrednosti u krivičnom postupku. Pravo na pravično suđenje (krivični aspekt).</p> <ul style="list-style-type: none"> – Propust domaćeg suda, koji je na kraju osudio podnosioca predstavke, da sasluša svjedoke na čije se iskaze uglavnom oslanjao. - Propust domaćih sudova da ispoštuju načelo neposrednosti, paragrafi 55 do 62. <p>Povreda člana 6. stav 1. Konvencije.</p>
<p>Član 8</p>	<p><i>Moldovan v. Ukraine</i>, br. 62020/14</p> <p>14. mart 2024.</p> <p>Odjel V</p>	<p>Pravo na privatni život. Utvrđivanje očinstva. Novi činjenični scenario.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Odbijanje zahtjeva podnosioca predstavke da se preminula osoba sudski prizna kao njegov otac. - Obratiti pažnju u paragrafima 32 do 36 ocjenu primjenjivosti člana 8, a posebno razliku od predmeta <i>Haas protiv Holandije</i> (paragraf 33). - Obratite pažnju na činjenicu da vlasti nisu dovoljno temeljito razmotrile DNK dokaze koji su im dostavljeni, paragraf 50. - Efekti pristupa domaćih vlasti uporedivi sa onima koji su posljedica krutih vremenskih rokova ili drugih procesnih ograničenja koja onemogućuju utvrđivanje ili osporavanje očinstva, posebno korištenjem novih metoda testiranja, paragrafi 51 i 52. <p>Povreda člana 8. Konvencije.</p>
<p>Član 1 Protokola br. 1</p>	<p><i>Kotoviča and Others v. Latvia</i> (odluka), br. 37536/16 i 2 druga</p> <p>20. februar 2024. (pisani otpravak 14. mart 2024.)</p> <p>Odjel V</p>	<p>Nadležnost Suda kada je država potpisnica Konvencije izjavila rezervu u vezi sa pojedinom odredbom Konvencije.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Privatizacija umjetničke radionice u stambenoj zgradi. - Obratiti pažnju da Sud nije nadležan da odlučuje o predstavi prema članu 1. Protokola br. 1 zbog rezerve Latvije u pogledu ove odredbe, izražene u skladu sa članom 57. Konvencije, paragrafi 28 do 31. <p>Nedopuštena predstavka: neosnovana <i>ratione materiae</i>.</p>

Sedmični pregled sudske prakse
18. – 22. mart 2024. godine

Član	Predmet	Razvoj sudske prakse
Član 10	<i>Sieć Obywatelska Watchdog Polska protiv Poljske</i> , br. 10103/20 21. mart 2024. Odjel I	Sloboda primanja i prenošenja informacija. - Odbijanje zahtjeva NVO da joj se omogući pristup kalendarima sastanaka određenih sudija Ustavnog suda. - Novi činjenični scenario. - Obratiti pažnju na procjenu primjenjivosti člana 10. u pogledu da li se kalendari sastanaka sudija mogu smatrati javnim dokumentima koji su od interesa javnosti, a čije se otkrivanje zahtijeva prema Konvenciji, paragrafi 62 do 64. Povreda člana 10. Konvencije.
Član 6. st. 1 (građanski aspekt).	<i>Kural protiv Turske</i> , br. 84388/17 19. mart 2024. Odjel II	Pravo na pristup sudu. Premještaj policajca na drugu poziciju. - Organi domaće vlasti nisu postupili u skladu sa odlukom o odlaganju premještaja načelnika policije u policijsku akademiju u drugom gradu. - Obratiti pažnju na primjenjivost člana 6 u kontekstu premještaja policajca na drugu poziciju, paragrafi 34 do 38. Povreda člana 6. st. 1. Konvencije.
Član 14 u vezi sa članom 8	<i>B.T. protiv Rusije</i> , br. 15284/19 19. mart 2024. Odjel III	Različit tretman muških i ženskih pripadnika policije u pogledu prava na roditeljsko odsustvo. - Uslovljavanje prava na roditeljsko odsustvo muškim pripadnicima policije samo ukoliko postoje dokazi da djeteta nema majčinsku skrb iz objektivnih razloga. - Primjena principa ustanovljenih u predmetu <i>Konstantin Markin protiv Rusije</i> [Veliko vijeće] i naknadno u predmetu <i>Gruba i drugi protiv Rusije</i> . - Neprihvatljivo oslanjanje na rodne stereotipe i specijalni status policije da bi se opravdala razlika u tretmanu muškog i ženskog osoblja policije u vezi prava na roditeljsko odsustvo, paragraf 42. Povreda člana 14. u vezi sa članom 8. Konvencije.

Član 10	<i>Almeida Arroja protiv Portugala</i> , br. 47238/19 19. mart 2024. Odjel IV	Kleveta. Krivična osuda. Primjenjivost člana 10. - Krivična osuda podnosioca predstavke za krivično djelo teške klevete i vrijeđanja pravnog lica zbog komentara o advokatskoj kancelariji i njenom direktoru na dnevnim vijestima koje su bile emitirane na privatnom televizijskom kanalu. - Obratiti pažnju na razmatranje prava na ugled i čast pravnog lica, paragrafi 73 do 93. Povreda člana 10. Konvencije.
----------------	--	--

Sedmični pregled sudske prakse
25. - 29. mart 2024. godine

Član	Predmet	Razvoj sudske prakse
Član 6 st. 1	<i>Kartal protiv Turske</i> , br. 54699/14 26. mart 2024. Odjel II	<p>Pravo na pristup sudu (građanski aspekt).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nedostatak sudske kontrole u vezi prijevremenog, <i>ex lege</i> prekida mandata sudije na poziciji potpredsjednika Inspekcijske komisije Visokog vijeća sudija i tužilaca, koji se desio nakon zakonodavne reforme. - "Istinski i ozbiljan" spor u vezi spornog građanskog prava po domaćem zakonu da se mandat podnosioca predstavke ne može proizvoljno prekinuti, paragrafi 61 do 70. - Drugi uslov <i>Eskelinen</i> testa: uskraćivanje pristupa sudu podnosiocu predstavke nije bilo objektivno opravdano u interesu Države, paragrafi 75 do 83. <p>Povreda člana 6. st. 1. Konvencije.</p>
Član 3 (materijalni i procesni) Član 14 u vezi sa članom 3	<i>V.I. protiv Republike Moldavije</i> , br. 38963/18 26. mart 2024. Odjel II	<p>Smještaj i psihijatrijsko liječenje ranjive osobe bez pristanka.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nedobrovoljno smještanje 15-ogodišnjeg siročeta sa blagim intelektualnim invaliditetom u psihijatrijsku bolnicu i podvrgavanje psihijatrijskom liječenju. - Nedostatak djelotvorne istrage: Ranjivost, dob i invaliditet podnosioca predstavke nisu uzeti u obzir prilikom razmatranja njegovih tužbi u vezi institucionalnog nemara i medicinskog nasilja počinjenog nad njim, paragraf 119. - Strukturalni problemi u zakonskom okviru Države: nedostatak nezavisne kontrole nedobrovoljnog smještanja u psihijatrijsku bolnicu, nedobrovoljnog psihijatrijskog liječenja, upotrebe hemijskog sputavanja i drugih mehanizama da bi se spriječilo zlostavljanje djece bez roditeljske brige i, općenito, osoba sa intelektualnim invaliditetom, paragrafi 123 do 129. - Materijalni uslovi smještaja podnosioca predstavke u odjelu za punoljetne osobe i njegovo podvrgavanje hemijskom sputavanju u situaciji kada to nije medicinski nužno, paragrafi 147 do 157. - Postupci organa vlasti nisu bili izolirani propust, već ponavljajuća i diskriminatorna praksa u odnosu na podnosioca predstavke kao osobu, a posebno kao dijete sa stvarnim i percipiranim intelektualnim invaliditetom. Socijalni status podnosioca predstavke kao djeteta bez roditeljske brige pogoršao je njegovu ranjivost, paragrafi 171 do 175.

		<p>Povreda člana 3 (procesno i materijalno) Konvencije. Povreda člana 14 Konvencije u vezi sa članom 3.</p>
<p>Član 8</p>	<p><i>Verhoeven protiv Francuske</i>, br. 19664/20</p> <p>28. mart 2024.</p> <p>Odjel V</p>	<p>Vraćanje djeteta ocu. Pravo na porodični život. Najbolji interes djeteta.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vraćanje djeteta ocu u Japan po naredbi francuskih sudova prema Haškoj konvenciji. - Primjena predmeta <i>X protiv Latvije</i> [Veliko Vijeće]. - Obrazložene odluke zasnovane na najboljim interesima djeteta nakon adversarnog i pravičnog postupka, paragrafi 57 do 66. <p>Nema povrede člana 8. Konvencije.</p>

Sedmični pregled sudske prakse
1. - 5. april 2024. godine

Član	Predmet	Razvoj sudske prakse
<p>Član 3 (procesni aspekt)</p> <p>Član 4 Protokola br. 4</p>	<p><i>Sherov i Drugi protiv Poljske</i>, br. 54029/17 i 3 drugih</p> <p>4. april 2024.</p> <p>Odjel I</p>	<p>Zabrana grupnog protjerivanja stranaca.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Odbijanje graničnih stražara da prime zahtjeve podnosioca predstavke za azil nakon čega su deportovani u Ukrajinu po skraćenom postupku. - Nadovezivanje na predmet <i>M.K. i Drugi protiv Poljske</i>, 2020. godine. <p>Povreda člana 3. (procesni aspekt) Konvencije. Povreda člana 4. Protokola broj 4 Konvencije.</p>
<p>Član 10</p>	<p><i>Zöldi protiv Mađarske</i>, br. 49049/18</p> <p>4. april 2024.</p> <p>Odjel I</p>	<p>Sloboda primanja i prenošenja informacija.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Odbijanje novinarovog zahtjeva za informacijama u vezi identiteta primalaca granta od dvije fondacije koje je uspostavila Mađarska narodna banka. - Primjena kriterija uspostavljenih u predmetu <i>Magyar Helsinki Bizottság protiv Mađarske</i> [Veliko vijeće] o pravu na pristup informacijama koje posjeduju organi vlasti, paragrafi 34 do 39. <p>Povreda člana 10. Konvencije.</p>
<p>Član 3</p> <p>Član 6 st. 1</p> <p>Član 8</p> <p>Član 1 Protokola broj 1 Konvencije</p>	<p><i>Tamazount i drugi protiv Francuske</i>, br. 17131/19 i 4 ostala</p> <p>4. april 2024.</p> <p>Odjel V</p>	<p>Repatrijacija harkisa u Francuskoj.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Odluka Državnog vijeća da odbije odštetne zahtjeve potomaka harkisa, alžiraca koji su se borili zajedno sa francuskom vojskom tokom Alžirskog rata za nezavisnost. Naknada je tražena zbog navodne štete koju su podnosioci predstavke pretrpjeli uslijed propusta Francuske da intervenira u Alžiru i zaštiti harkise i njihove porodice u vrijeme nezavisnosti i propust da organizira njihovu sistematičnu repatrijaciju u Francusku. - Interesantan scenario. - Da li podnosioci predstavke uživaju prava na osnovu odgovornosti Države po domaćem zakonu, paragrafi 107 do 111 i da li je osporena restrikcija bila opravdana, paragrafi 113 do 127 (uporediti sa predmetom <i>Markovic i Drugi protiv Italije</i> [VV]). - Obratiti pažnju na <i>ratione temporis</i> nadležnosti Suda od 3. maja 1974. godine u vezi uslova života u centru za prijem harkisa u Francuskoj, paragrafi 137 do 139.

		<p>- Status žrtve: iznosi koje su domaći sudovi dodijelili za uslove života u centru za prijem harkisa bili su neadekvatna i nedovoljna naknada za kršenje prava podnosioca predstavke prema članu 3, paragrafi 157 do 164.</p> <p>Nema povrede člana 6 stav 1. Konvencije. Povreda člana 3, 8 i 1 Protokola broj 1 Konvencije (uslovi života u centru za prijem harkisa).</p>
--	--	--

Sedmični pregled sudske prakse 8. – 12. april 2024. godine

Član	Predmet	Razvoj sudske prakse
<p>Član 2</p> <p>Član 6 stav 1</p> <p>Član 8</p>	<p><i>Verein KlimaSeniorinnen Schweiz and Others v. Switzerland,</i> br. 53600/20</p> <p>9. april 2024.</p> <p>Veliko vijeće</p>	<p>Okoliš. Novo pitanje. Pravo na zaštitu od klimatskih promjene. Pozitivne obaveze države.</p> <p>Pravo na život, građanski aspekt prava na pravično suđenje (pristup sudu) i pravo na porodični život (pozitivne obaveze). Nedostatak dovoljnog djelovanja za ublažavanje posljedica klimatskih promjena – tužbe švicarskog udruženja žena starije životne dobi zabrinutih zbog posljedica globalnog zagrijavanja na njihove uslove života i zdravlje, kao i pojedinačne tužbe koje su uputile četiri žene.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Novi scenario i nova pitanja koja se prvi put javljaju u kontekstu klimatskih promjena. Predmet se razlikuje od „klasičnih“ ekoloških predmeta, a njegove specifične karakteristike zahtijevaju prilagođeni pristup njihovom rješavanju. - Sud je pošao od premise da postoje dovoljno pouzdane indicije da antropogene klimatske promjene postoje, da predstavljaju ozbiljnu sadašnju i buduću prijetnju uživanju ljudskih prava zagarantovanih Konvencijom, da su Države toga svjesne i sposobne da preduzmu mjere da se navedeno efikasno adresira, paragraf 436. - Obratite pažnju na uvođenje koncepta “međugeneracijske podjele tereta” u kontekstu borbe protiv klimatskih promjena: pravne obaveze koje proizilaze za države prema Konvenciji ne odnose se samo na pojedince koji su trenutno živi, već i na buduće generacije koje će vjerovatno snositi sve ozbiljniji teret posljedica sadašnjih neuspjeha i propusta u borbi sa klimatskim promjenama, paragrafi 419 i 420. Naime, Sud se pozvao na ovaj koncept u svojoj ocjeni <i>locus standi</i> (aktivne legitimacije) udruženja, paragrafi 489 i 499. - Obratite pažnju na uspostavljanje kriterija za procjenu statusa žrtve pojedinaca (paragrafi 487 i 488) i utvrđivanje statusa udruženja pred Sudom (paragrafi 502 i 503), u kontekstu štete ili rizika od štete koja je posljedica navodnog propusta Države u borbi sa klimatskim promjenama. - Vidi uslove za primjenjivost člana 2 na žalbe zbog djelovanja ili nedjelovanja Države u kontekstu klimatskih promjena, paragraf 513. - Obratite pažnju da je Sud po prvi put priznao da se član 8 mora posmatrati da obuhvata pravo pojedinaca na djelotvornu zaštitu koju im državni organi trebaju pružiti od ozbiljnih štetnih efekata klimatskih promjena na njihov život, zdravlje, dobrobit i kvalitet života, paragraf 519. Procjena primjenjivosti ove odredbe će se vršiti od slučaja do slučaja i podliježe kriterijima koji su slični onima koji se odnose na status žrtve (pojedinaca) i <i>locus standi</i> (udruženja), paragraf 520.

		<p>- Obim slobodne procjene u kontekstu klimatskih promjena smanjit će se u odnosu na posvećenost Države da se bori protiv klimatskih promjena i njihovih štetnih posljedica i postavlja potrebne ciljeve i zadatke u tom kontekstu. S druge strane, polje procjene biće šire u pogledu izbora sredstava za njihovo postizanje, uključujući operativne izbore i politike koje države usvajaju u cilju ispunjavanja međunarodno utemeljenih ciljeva i obaveza, paragraf 543.</p> <p>- Obim pozitivnih obaveza prema članu 8 u kontekstu borbe protiv klimatskih promjena sastoji se od uspostavljanja i implementacije ublažavajućih mjera (paragrafi 549 do 551), koje moraju biti dopunjene adaptacijskim mjerama (paragraf 552) usmjerenih na ublažavanje najozbiljnijih ili neizbježnih posljedica klimatskih promjena. Konačno, određene procesne zaštitne mjere (paragrafi 553 i 554) biće uzete u obzir prilikom procesa odlučivanja Države.</p> <p>- Imajte na umu da će opći principi koji se odnose na primjenjivost člana 6. stav 1. (građanski aspekt) prevladavati u slučajevima klimatskih promjena, ali će prilikom njihove primjene možda biti potrebno uzeti u obzir specifičnosti sudskih sporova vezanih za klimatske promjene, paragraf 608. U tom pogledu, Sud je naglasio ključnu ulogu koju imaju udruženja u odbrani konvencijskih prava onih koji su pogođeni klimatskim promjenama, paragraf 614.</p> <p>- U svjetlu principa podjeljene odgovornosti i supsidijarnosti, Sud je naglasio ključnu ulogu koju domaći sudovi imaju u parnicama vezanim za klimatske promjene i naglasio važnost pristupa pravdi u ovoj oblasti, paragraf 639.</p> <p>- Imajte na umu da se Sud oslanja na međunarodno pravo (paragrafi 133 do 231) i materijale uporednog prava (paragrafi 232 do 272).</p> <p>Povreda člana 8. Konvencije. Povreda člana 6. stav 1. Konvencije. Predstavke pojedinačnih podnosilaca proglašene nedopuštenim: nespojivost ratione personae.</p>
<p>Član 2</p> <p>Član 8</p>	<p><i>Carême v. France</i>, br. 7189/21</p> <p>9. april 2024.</p> <p>Veliko vijeće</p>	<p>Zaštita od klimatskih promjena.</p> <p>– Nedostatak dovoljnog djelovanja za ublažavanje klimatskih promjena, posebno poplava izazvanih klimatskim promjenama – predstavka bivšeg stanovnika i načelnika općine Grande-Synthe.</p> <p>- Primjena principa utvrđenih u predmetu <i>Verein KlimaSeniorinnen Schweiz and Others v. Switzerland</i> [Veliko vijeće] u vezi statusu žrtve pojedinaca, paragrafi 80 do 84.</p> <p>Odbačena predstavka: nedopustivost ratione personae.</p>

<p>Član 2</p> <p>Član 3</p> <p>Član 8</p> <p>Član 14</p>	<p><i>Duarte Agostinho and Others v. Portugal and 32 Others</i>, br. 39371/20</p> <p>9. april 2024.</p> <p>Veliko Vijeće</p>	<p>Zaštita od klimatskih promjena.</p> <p>Sadašnji i budući ozbiljni efekti klimatskih promjena, koje podnosioci predstavke pripisuju postupanju 33 tužene države, a za koje tvrde da su uticali na njihove živote, dobrobit, mentalno zdravlje i mirno uživanje u njihovim domovima.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uprkos prepoznavanju posebnih karakteristika slučajeva klimatskih promjena (kao što je navedeno u predmetu <i>Verein KlimaSeniorinnen Schweiz and Others v. Switzerland</i> [Veliko vijeće]), ti elementi sami po sebi ne mogu poslužiti kao osnova za stvaranje nove osnove za eksteritorijalnu nadležnost ili kao opravdanje za proširenje postojeće, paragrafi 189 do 195. - Obratite pažnju da je Sud odbio primijeniti osnov „izuzetnih okolnosti“ koji se spominje u predmetu <i>M.N. and Others v. Belgium</i> (odluka) [Veliko vijeće], paragraf 113, precizirajući da, u tom predmetu, nije utvrdio postojanje eksteritorijalne nadležnosti tužene Države, niti je namjeravao da definiše poseban test za utvrđivanje nadležnosti. Procjena bilo koje „izuzetne okolnosti“ se u krajnjoj liniji tiče efektivnih ovlaštenja ili kontrole nad podnosiocima predstavke, u skladu sa utvrđenom sudskom praksom, paragrafi 187 i 188. - Eksteritorijalna nadležnost nije mogla biti proširena na osnovu kriterija „kontrola konvencijskih interesa podnosilaca predstavke“ u oblasti klimatskih promjena. To bi dovelo do neodrživog nivoa neizvjesnosti za Države i za sobom bi povlačilo neograničeno proširenje odgovornosti Država prema Konvenciji prema osobama praktično bilo gdje u svijetu, paragrafi 204 do 208. - Imajte na umu da je Sud odbio argument da bi trebao odlučiti o pitanju klimatskih promjena prije nego što je data prilika sudovima tuženih država da to učine. Ovo bi bilo u oštroj suprotnosti sa principom supsidijarnosti na kojem se temelji sistem Konvencije u cjelini, i, najkonkretnije, sa pravilom iscrpljivanja domaćih pravnih lijekova. Sud nije bio prvostepeni sud; nije imao kapacitet, niti bi bilo primjereno njegovoj funkciji međunarodnog suda, da sudi u velikom broju predmeta koji su zahtijevali utvrđivanje osnovnih činjenica koje bi, u principu i djelotvornoj praksi, trebale biti u domenu nadležnosti domaćih sudova, vidi paragraf 228. <p>Nedopuštena predstavka: neiscrpljivanje domaćih pravnih lijekova (u odnosu na Portugal); nedostatak nadležnosti (u odnosu na 31 tuženu državu); skinuta predstavka sa liste predmeta (u odnosu na Ukrajinu); nedopuštena racione temporis (u odnosu na Rusku Federaciju).</p>
<p>Član 3</p> <p>Član 5</p> <p>Član 6</p>	<p><i>A and Others v. Azerbaijan</i> (odluka), br. 17184/18 i 23 druga</p>	<p>Hapšenje i pritvor pripadnika LGBT zajednice.</p> <p>– Više pritužbi prema različitim članovima Konvencije u vezi sa hapšenjem i pritvorom podnosilaca predstavke, koji su pripadnici LGBT zajednice.</p>

<p>Član 8</p> <p>Član 14</p>	<p>19. mart 2024. (pisani otpravak 11. april 2024.)</p> <p>Odjel I</p>	<p>Pritužbe se tiču navodnog zlostavljanja podnosioca predstavke od strane policajaca i zatvorskih čuvara tokom njihovog hapšenja i pritvora, te propusta domaćih vlasti da sprovedu istragu u tom pogledu. Takođe se tiču loših uslova njihovog pritvora, protivzakonitog i proizvoljnog lišenja slobode, kršenja proceduralnih garancija pravičnog suđenja, te prisilnih medicinskih pregleda tokom pritvora bez ikakvog sudskog naloga. Predstavka pokreće i pitanje nedostatka djelotvornih domaćih pravnih lijekova u vezi sa njihovim pritužbama na loše postupanje i diskriminacije na osnovu njihove stvarne i/ili percipirane seksualne orijentacije i rodnog identiteta.</p> <p>Predmet je brisan sa liste predmeta prema članu 37. stav 1 (c) nakon jednostrane izjave tužene države kojom je priznala povredu Konvencije.</p>
<p>Član 6 stav 1</p>	<p><i>Sözen v. Türkiye</i>, br. 73532/16</p> <p>9. april 2024.</p> <p>Odjel II</p>	<p>Prijevremeni prestanak mandata člana Državnog sudskog vijeća. Građanski aspekt prava na pravično suđenje (pristup sudu).</p> <ul style="list-style-type: none"> – Nedostatak sudske kontrole za prijevremeni <i>ex lege</i> prestanak mandata sudiji na mjestu člana Državnog sudskog vijeća, bez prestanka njegove sudijske funkcije. - „Istinski i ozbiljan“ spor vezan za sporno građansko pravo po domaćem zakonu da se njegov mandat ne može proizvoljno prekinuti, paragrafi 45 do 54. - Prvi uslov <i>Eskelinen</i> testa nije ispunjen, paragrafi 55 do 60. <p>Povreda člana 6. stav 1. Konvencije.</p>
<p>Član 3</p>	<p><i>E.L. v. Lithuania</i>, br. 12471/20</p> <p>9. april 2024.</p> <p>Odjel II</p>	<p>Žrtve seksualnog zlostavljanja. Zabrana mučenja (procesni aspekt).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Neefikasna istraga o tvrdnjama podnosioca predstavke o navodnom seksualnom zlostavljanju u hraniteljskom domu. - Nespremnost vlasti da nalože forenzički psihijatrijski i psihološki pregled podnosioca predstavke, paragrafi 51 do 56. - Obratite pažnju na pozivanje na Lanzarot Konvenciju u pogledu zahtjeva da se navodne žrtve seksualnog zlostavljanja, posebno maloljetnici, zaštite od ponavljajućih pregleda koji mogu dovesti do sekundarne viktimizacije i dalje traumatizacije. Prateća obaveza vlasti da uspostave ravnotežu između potrebe za efikasnom istragom navodnog zlostavljanja s jedne strane i potrebne zaštite žrtava takvog navodnog zlostavljanja s druge strane (paragraf 55). <p>Povreda člana 3 Konvencije (procesni aspekt).</p>

<p>Član 3</p> <p>Član 5 stav 1 tačka (f)</p>	<p><i>Matthews and Johnson v. Romania</i>, br. 19124/21 i 20085/21</p> <p>9. april 2024.</p> <p>Odjel IV</p>	<p>Ekstradicija.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ekstradicija članova bajkerske grupe u SAD gdje bi se mogli suočiti sa doživotnom kaznom zatvora bez mogućnosti uslovnog otpusta i zakonitost njihovog pritvora dok čekaju izručenje. - Prva faza testa postavljena u predmetu <i>Sanchez-Sanchez v. the United Kingdom</i> [Veliko vijeće] nije ispunjena: nema dokaza koji pokazuju stvarni rizik od kazne doživotnog zatvora bez uslovnog otpusta u slučaju izručenja podnosioca predstavke i osude u SAD, paragrafi 93 do 102. - Zakonito pritvaranje podnosioca predstavke u cilju njihovog izručenja i predaje. - Period pritvora, tokom primjene privremene mjere Suda prema pravilu 39 kojom se sprječava predaja podnosioca predstavke, nije nerazumno dug ili neopravdan u svjetlu marljivosti vlasti i njihovog interesa za tok postupka, paragraf 128. <p>Odbačena pritužba po članu 3: predstavka očigledno neosnovana. Nema povrede člana 5 stav 1 (f) Konvencije.</p>
<p>Član 3</p> <p>Član 5 stav 1 tačka (f)</p>	<p><i>Lazăr v. Romania</i>, br. 20183/21</p> <p>9. april 2024.</p> <p>Odjel IV</p>	<p>Ekstradicija.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ekstradicija člana bajkerske grupe u SAD gdje bi se mogao suočiti sa doživotnom kaznom zatvora bez mogućnosti uslovnog otpusta i zakonitost njegovog pritvora do izručenja. - Prva faza testa postavljena u predmetu <i>Sanchez-Sanchez v. the United Kingdom</i> [Veliko vijeće] nije ispunjena: nema dokaza koji pokazuju stvarni rizik od izricanja kazne doživotnog zatvora bez uslovnog otpusta u slučaju izručenja podnosioca predstavke i osude u SAD, paragrafi 72 do 81. - Domaći sudovi suočeni sa situacijom <i>sui generis</i> nakon izmjene relevantnog domaćeg zakona bez prelaznih odredbi - ponovno hapšenje podnosioca predstavke u svrhu njegove predaje nije nepredvidivo nakon ukidanja privremene mjere Suda prema pravilu 39 (paragrafi 106 i 107). - Arbitrarnost: procjena postupanja vlasti nije ukazivala na element loše vjere, obmane ili manipulacije, paragrafi 108 do 110. <p>Pritužba po članu 3 neprihvatljiva: očigledno neosnovana. Nema povrede člana 5 stav 1 (f) Konvencije.</p>
<p>Član 3 u vezi sa članom 14</p>	<p><i>Karter v. Ukraine</i>, br. 18179/17</p>	<p>Ispitivanje navoda o postojanju zločina iz mržnje.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Verbalni i fizički napadi motivisani seksualnom orijentacijom podnosioca predstavke.

	<p>11. april 2024.</p> <p>Odjel V</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Propust organa vlasti da reaguju na koherentne i uporne podneske podnosioca predstavke u kojima navodi da je bio žrtva zločina iz mržnje, paragrafi 81 i 88. - Propust da se preduzmu svi razumni koraci da se razotkriju mogući homofobni motivi doveli bi do toga da se krivična djela motivirana predrasudama tretiraju jednako s predmetima koji nemaju takvih prizvuka, a takva indiferentnost bila bi ravna službenoj prećutnoj saglasnosti ili čak povlađivanju zločinima iz mržnje, paragraf 91. <p>Povreda člana 3 (procesni aspekt) u vezi sa članom 14 Konvencije.</p>
<p>Član 8 u vezi sa članom 14</p>	<p><i>Allouche v. France</i>, br. 81249/17</p> <p>11. april 2024.</p> <p>Odjel V</p>	<p>Ispitivanje navoda o rasnoj motivaciji za počinjenje krivičnog djela.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Vođenje krivičnog postupka u vezi antisemitskih uvreda i prijetnji upućenim putem e-pošte. - Propust vlasti da uzmu u obzir antisemitski aspekt slučaja, dovodeći u pitanje svoju sposobnost da podnositeljici predstavke obezbjede efikasnu i adekvatnu krivičnopravnu zaštitu od diskriminatornih komentara, paragrafi 55 do 64. <p>Povreda člana 8. u vezi sa članom 14. Konvencije.</p>

Sedmični pregled sudske prakse
15. - 19. april 2024. godine

Član	Predmet	Razvoj sudske prakse
Član 10	<p><i>Kirkorov protiv Litvanije</i> (odluka), br. 12174/22</p> <p>Pisani otpravak odluke 18. april 2024.</p> <p>Odjel II</p>	<p>Zabrana ulaska u zemlju.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Petogodišnja zabrana ulaska ruskom pjevaču i muzičkom producentu u Litvaniju, jer se smatrao prijetnjom državnoj sigurnosti i javnom redu. - Nametanje zabrane ulaska podnosiocu predstavke zbog njegovih prethodnih izjava datih u javnosti predstavljalo je ograničavanje njegovog prava na slobodu izražavanja v. paragrafe 49 do 53 (vidjeti također predmet <i>Cox protiv Turske</i>, paragrafi 27 do 31). - Procjena organa vlasti da je podnosilac predstavke predstavljao stvarnu i trenutnu opasnost po državnu sigurnost i javni red nije bila proizvoljna i bez osnove, paragrafi 60 do 65. <p>Nedopuštena predstavka: očigledno neosnovana.</p>
Član 8 (privatni život)	<p><i>Borislav Tonchev protiv Bugarske</i>, br. 40519/15</p> <p>16. april 2024.</p> <p>Odjel III</p>	<p>Neograničeno čuvanje podataka u vezi krivičnog predmeta protiv podnosioca predstavke.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Neograničeno zadržavanje podataka o novčanoj kazni određenoj podnosiocu predstavke zbog vožnje u alkoholisanom stanju (vrsta rješavanja krivičnog predmeta u kojem podnosilac predstavke nije osuđen za krivično djelo, već mu je izrečena zamjenska sankcija). - Obratiti pažnju na status žrtve podnosioca predstavke u odnosu na zadržavanje podataka prema članu 8. Konvencije, paragrafi 102 i 103. - Relevantni propisi su nejasni i prouzrokovali su konfuziju među organima državne vlasti koji su zaduženi za njihovo tumačenje i primjenu, te stoga nisu dovoljno predvidljivi, paragrafi 130 do 137. <p>Povreda člana 8. Konvencije.</p>
Član 3 Protokola br. 1 Član 13	<p><i>Guðmundur Gunnarsson i Magnús Davíð Norðdahl protiv Islanda</i>, br. 24159/22, 25751/22</p>	<p>Izbori. Brojanje glasova.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nepravilnosti u proceduri brojanja glasova tokom parlamentarnih izbora 2021. godine. kada su podnosioci predstavke bili kandidati na izbornim listama svojih stranaka u jednoj od regionalnih izbornih jedinica i nisu izabrani. - Primjena općih načela utvrđenih u predmetu <i>Mugemangango protiv Belgije</i> [Veliko vijeće].

	<p>16. april 2024.</p> <p>Odjel III</p>	<p>- Obratiti pažnju kako je Sud izvršio procjenu Vladine tvrdnje da domaći pravni lijekovi nisu iscrpljeni u situaciji kada postoje opće ustavne odredbe koje propisuju pravni lijek i pristup sudu, ali ne postoji domaća sudska praksa u tom pogledu (ili razumno objašnjenje za odsustvo iste), paragraf 48.</p> <p>- Tijelu za donošenje odluka nedostajale su potrebne garancije nepristrasnosti i uživalo je diskrecijsko pravo koje nije bilo dovoljno precizno određeno odredbama domaćeg zakona, paragrafi 78 do 97.</p> <p>Povreda člana 3. Protokola 1. Konvencije. Povreda člana 13. Konvencije, u vezi sa članom 3. Protokola broj 1.</p>
<p>Član 2</p>	<p><i>Huci protiv Rumunije,</i> br. 55009/20</p> <p>16. april 2024.</p> <p>Odjel IV</p>	<p>Efikasnost krivične istrage. Procesni aspekt prava na život.</p> <p>- Smrt rođaka podnosioca predstavke u padu necertificiranog, malog, ultra-lakog, motoriziranog aviona tokom testnog leta.</p> <p>- Interesantan činjenični scenario.</p> <p>- Razjašnjene okolnosti nesreće i odgovornosti, paragrafi 55 do 59.</p> <p>- Obratiti pažnju na procjenu Suda u pogledu adekvatnosti krivične istrage i dostupnosti zasebne građanske parnice podnosiocima predstavke, paragrafi 56 do 60.</p> <p>Nema povrede člana 2. (procesno) Konvencije.</p>
<p>Član 1. Protokola br. 1</p>	<p><i>Energyworks Cartagena S.L. protiv Španije</i> (odluka), br. 75088/17</p> <p>Pisani otpravak 18. april 2024.</p> <p>Odjel V</p>	<p>Subvencije.</p> <p>- Novi propisi za strujni sektor sa navodnim retroaktivnim dejstvom, što je rezultiralo gubitkom državnih subvencija.</p> <p>- Nema dokaza o retroaktivnoj primjeni novih propisa kojima se kompanija, podnositeljica predstavke, lišava imovine stečene prije promjena u sistemu naknada, paragraf 44.</p> <p>- Propisi utiču samo na buduće subvencije tj. buduće prihode koje se imaju dati pod određenim uslovima. Stoga, nema "imovine" u smislu značenja člana 1 Protokola br.1, paragrafi 46 do 48.</p> <p>Nedopuštena predstavka: nespojiva <i>ratione materiae</i>.</p>
<p>Član 3 Član 13</p>	<p><i>Leroy i drugi protiv Francuske,</i></p>	<p>Izdržavanje kazne zatvora.</p> <p>- Loši zatvorski uslovi zbog štrajka zatvorskog osoblja. Upotreba sile prilikom intervencije maskirnih eksternih timova u situaciji pojačanja sigurnosti u zatvoru.</p>

	<p>br. 32439/19 i 2 ostala</p> <p>18. april 2024.</p> <p>Odjel V</p>	<p>- Interesantan scenario.</p> <p>- Obratiti pažnju na razliku od predmeta <i>J.M.B. i drugi protiv Francuske</i> u odnosu na djelotvornost preventivnog lijeka u kontekstu ovog predmeta, paragrafi 60 do 67.</p> <p>Povreda člana 3. Konvencije (uslovi pritvora). Nedopuštena predstavka (djelomično): nisu iscrpljeni domaći pravni lijekovi. Nema povrede člana 3. Konvencije (intervencija maskirnih snaga). Nema povrede člana 13. Konvencije.</p>
--	--	--

Sedmični pregled sudske prakse
22. – 26. april 2024. godine

Član	Predmet	Razvoj sudske prakse
<p>Član 5 stav 1</p> <p>Član 8</p> <p>Član 15</p>	<p><i>Aydın Sefa Akay v. Türkiye</i>, br. 59/17</p> <p>23. april 2024.</p> <p>Odjel II</p>	<p>Hapšenje i pritvor sudije koji uživa diplomatski imunitet.</p> <p>– Lišenje slobode i određivanje pritvora sudiji koji obnaša funkciju u Međunarodnom rezidualnom mehanizmu Ujedinjenih nacija za krivične sudove i koji uživa diplomatski imunitet na osnovu Statuta rezidualnog mehanizma. Njegovo hapšenje i pritvor desili su se nakon pokušaja udara u Turskoj 15. jula 2016. godine, kada je Turska proglasila vanredno stanje. Pretresi njega i njegove kuće.</p> <p>- Nova situacija i pravna pitanja vezana za diplomatski imunitet međunarodnog sudije.</p> <p>- Sud je utvrdio da se principi postavljeni u sudskoj praksi o nezavisnosti domaćeg pravosuđa (vidi <i>Alparslan Altan v. Turkey</i>, paragraf 102, i <i>Turan and Others v. Turkey</i>, paragraf 82) primjenjuju <i>mutatis mutandis</i> u pogledu međunarodnih sudija i sudova, pri čemu je njihova nezavisnost jednako <i>conditio sine qua non</i> za pravilno sprovođenje pravde, paragraf 113.</p> <p>- Obratiti pažnju da je Sud utvrdio da nema nadležnost da odlučuje o diplomatskom imunitetu podnosioca predstavke kao takvom, već da radije mora ocijeniti da li je pristup domaćih sudova bio kompatibilan sa Konvencijom, u ovom predmetu sa članovima 5. stav 1. i 8. stav 2. Konvencije, paragrafi 119 i 141.</p> <p>- Sud je naglasio da, generalno, načelo pravne sigurnosti prema članu 5. stav 1. može biti ugroženo ako domaći sudovi uvedu izuzetke u svoju sudsku praksu koji su u suprotnosti sa tekstom važećih zakonskih odredbi ili usvoje opsežno tumačenje koje negira precisne zaštitne mjere predviđene zakonom za zaštitu članova pravosuđa od ograničavanja njihovih sloboda, paragraf 115.</p> <p>- Kašnjenje domaćih sudova u ocjeni relevantnosti diplomatskog imuniteta podnosioca predstavke bilo je nespojivo sa članom 5. stav 1. i učinilo je da je bilo kakva zaštita koja mu je pružena na osnovu tog imuniteta bila beskorisna, paragraf 116.</p> <p>- Čini se da je podnosilac predstavke imao pravo na puni diplomatski imunitet, uključujući nepovredivost njegove ličnosti i boravišta i bio je zaštićen, prema međunarodnom pravu, od bilo kakvog oblika hapšenja ili pritvora, uključujući i kada je na radu na daljinu, paragraf 121.</p> <p>- Krajnji cilj privilegija i imuniteta koji se dodjeljuje sudiji međunarodnog suda je zaštita nezavisnosti sudija, a time i tribunala u odnosu na bilo koju državu; uključujući i državu čiji su državljani, paragrafi 124 i 125.</p>

		<p>- Prostorije podnosioca predstavke bile su predmet pojačane zaštite koja je slična zaštiti datoј u sudskoj praksi Suda po članu 8 u odnosu na pretrese advokatske kancelarije, paragraf 142.</p> <p>- Obratite pažnju na tumačenje da odstupanje od ugovornih obaveza u vanrednim okolnostima, u smislu člana 15 Konvencije, ne smiju biti u neskladu sa njenim „drugim obavezama prema međunarodnom pravu“, dakle i obavezama koje proizilaze iz diplomatskog imuniteta, paragrafi 130 i 144. Shodno tome, pritvor podnosioca predstavke i pretres njega i njegovog boravišta ne može biti opravdano ovom odredbom.</p> <p>- Imajte na umu da se nalaz Suda o povredi odnosio na pritvor podnosioca predstavke u fazi prije suđenja. Pošto je podnosilac predstavke naknadno osuđen i trenutno je u pritvoru po drugoj pravnoj osnovi, Sud nije mogao da udovolji njegovom zahtjevu za puštanje na slobodu prema članu 46, paragrafi 149 i 150.</p> <p>Povreda člana 5. stav 1. Konvencije. Povreda člana 8. Konvencije. Pravo na slobodu i sigurnost. Pravo na privatni život i dom.</p>
<p>Član 6 stav 1 (krivični)</p> <p>Član 7</p>	<p><i>Sacharuk v. Lithuania</i>, br. 39300/18</p> <p>23. april 2024.</p> <p>Odjel II</p>	<p>Glasanje u ime drugog poslanika u parlamentu. Pristrasnost suda.</p> <p>Zastupnik u parlamentu je osuđen nakon isteka njegovog mandata zbog glasanja u ime drugog zastupnika koji je bio odsutan sa sjednice, koristeći njegovu ličnu kartu.</p> <p>- Zanimljiv scenario.</p> <p>- Objektivno opravdane sumnje u nepristrasnost Vrhovnog suda koji je potvrdio osuđujuću presudu podnosiocu predstavke, jer je jedan od njegovih sudija predsjedavao vijećem tog suda u prvom postupku kada je ukinuta oslobađajuća presuda Apelacionog suda i kada su izneseni nalazi koji prejudiciraju krivicu podnosioca predstavke, paragrafi 104 do 115.</p> <p>- Obratite pažnju na primjenu principa predvidljivosti prema članu 7 u konkretnom kontekstu ovog slučaja koji se tiče rada parlamenta v. paragrafe 151 do 160.</p> <p>- Odnos vlasti prema praksi da poslanici glasaju jedni za druge nije predstavljao „svjesnu toleranciju“; takvo glasanje, koje je prekršilo domaće statutarно pravo, nije se moglo posmatrati kao „tradicija“, paragraf 153.</p> <p>Povreda člana 6. stav 1. Konvencije. Nema povrede člana 7. Konvencije.</p>
<p>Član 5 stav 1 tačka (f)</p>	<p><i>M.B. v. the Netherlands</i>, br. 71008/16</p>	<p>Zadržavanje u imigracionom centru.</p> <p>– Proizvoljno, a time i nezakonito, zadržavanje podnosioca predstavke do procjene njegovog zahtjeva za azil, nakon što mu je u kontekstu krivičnog postupka bio određen pritvor (prije suđenja) zbog optužbi za terorizam.</p>

	<p>23. april 2024.</p> <p>Odjel III</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Primjena principa utvrđenih u predmetu <i>Saadi v. the United Kingdom</i> [Veliko vijeće] u pogledu toga da li je zadržavanje podnosioca predstavke u imigracionom centru spadao u djelokrug prvog dijela člana 5. stav 1, tačka (f), paragrafi 63 do 69. - Imigracioni pritvor sa jasnom pravnom osnovom (paragrafi 63 do 69), ali nije nužno za preispitivanje aplikantovog zahtjeva za azil (proizvoljnost, paragrafi 70 do 75). <p>Povreda člana 5. stav 1. Konvencije.</p>
<p>Član 8 u vezi sa članom 14</p>	<p><i>Zăicescu and Fălticineanu v. Romania</i>, br. 42917/16</p> <p>23. april 2024.</p> <p>Odjel IV</p>	<p>Oslobađajuća presuda za zločine povezane sa Holokaustom. Novi scenario. Pravo na privatni život u vezi sa zabranom diskriminacije.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Oslobađanje dvojice visokih vojnih zvaničnika koji su ranije osuđivani za zločine povezane sa holokaustom, u postupku po vanrednom pravnom lijeku o kojem nisu bili obaviješteni podnosioci predstavke (žrtve holokausta), niti javnost. - Obratite pažnju na procjenu statusa žrtve podnosioca predstavke kao Jevreja i preživjelih Holokausta, paragraf 101. - Obratite pažnju na ocjenu u vezi primjenjivosti člana 8: emotivna patnja podnosilaca predstavke. Rezultati i kontekst postupka mogli su imati značajan uticaj na osjećaj identiteta i vlastite vrijednosti podnosilaca predstavke. Paragrafi 118 i 119. - Imajte na umu da su principi razvijeni u sudskoj praksi u vezi antisemitskih izjava ili poricanja holokausta, a koji se primjenjuju u balansiranju između suprotstavljenih konvencijskih prava fizičkih lica, također primjenjivi, <i>a fortiori</i>, u ovom predmetu u kojem su navodni diskriminatorni postupci bili izvršeni od strane državnih organa, paragraf 151. - Propust da se javnosti skrene pažnja na oslobađajuće presude ili da se presude učine dostupnim moglo je legitimno izazvati kod podnosilaca predstavke osjećaj poniženja i ranjivosti i uzrokovati im psihičku traumu, paragrafi 153 i 154. - Propust da se navedu relevantni i dovoljni razlozi za radnje koje vode ka reviziji istorijskih osuđujućih presuda, u nedostatku novih dokaza, reinterpretacijom istorijski utvrđenih činjenica i poricanjem odgovornosti državnih službenika za holokaust, suprotno principima međunarodnog prava, paragrafi 146 do 155. <p>Povreda člana 8. u vezi sa članom 14. Konvencije.</p>

Sedmični pregled sudske prakse
29. april – 3. maj 2024. godine

Član	Predmet	Razvoj sudske prakse
<p>Član 1. Protokola br. 1</p>	<p><i>The J. Paul Getty Trust i drugi protiv Italije,</i> br. 35271/19</p> <p>2. maj 2024.</p> <p>Odjel I</p>	<p>Zaštita kulturne baštine.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Novi scenario u zaštiti kulturne baštine i posebno povrat nezakonito izvezenih kulturoloških predmeta. - Nalog o konfiskaciji izdat od strane organa vlasti Italije u cilju povrata bronzane statue iz klasičnog grčkog perioda iz Getty Muzeja u SAD-u. - Status žrtve: trust koji je podnosilac predstavke značajno je dotaknut osporenom mjerom koja ipak još nije provedena, paragrafi 228 do 231. <p>Obratiti pažnju da je Sud, pozivajući se na svoju sudsku praksu u izručenjima, definirao opći princip koji je primjenjiv za međunarodnu pravnu i pravosudnu saradnju: radnja koju je pokrenula država moliteljica na temelju vlastitog domaćeg prava i koju je zamoljena država nastavila kao odgovor na svoje ugovorne obveze može se pripisati državi moliteljici, čak i ako je radnju izvršila ili je namjeravala izvršiti zamoljena država. U okolnostima predmeta, osporeni nalog je uključivao odgovornost tužene države u smislu člana 1. V. paragrafe 237 do 240.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bez obzira na to je li postojalo vlasništvo, vlasnički interes podnosioca predstavke bio je dovoljno utvrđen s obzirom na trajanje posjeda statue i priznavanje položaja podnosioca predstavke pred domaćim sudovima, paragrafi 264 do 266. - S obzirom na specifičnost i složenost sporne pravne situacije, Sud je našao da nije potrebno presuđivati da li navodno ograničenje spada u okvir bilo koje od dvije specijalne klauzule člana 1 Protokola br.1 ("oduzimanje imovine" ili "kontrola upotrebe imovine"), s obzirom na to da je opće pravilo ("mirno uživanje imovine") utvrđeno u prvoj rečenici tog člana, sigurno bilo primjenjivo, paragrafi 272-278. - Nedostatak vremenskog roka za postupanja koja su usmjerena na povrat ukradenih ili nezakonito izvezenih kulturoloških predmeta ne može, samo po sebi, značiti da je ograničenje bilo nepredvidljivo ili proizvoljno: upravo suprotno, to je bila prepoznatljiva karakteristika nekoliko država, uključujući i one koje su članice Vijeća Evrope, paragrafi 322 do 324. - Obratiti pažnju na upućivanje Suda na razvoj međunarodnog i evropskog prava u oblasti zaštite kulturne baštine, paragrafi 341, 342, 352 do 358, 382, 383 i 407.

		<ul style="list-style-type: none"> - Talijanske vlasti su razumno pokazale da je statua dio kulturne baštine Italije i da je pravno pripadala Italiji u vrijeme kada je nalog za konfiskaciju izdat, paragrafi 343 do 359. - Obratiti pažnju na procjenu nemarnog postupanja podnosioca predstavke prilikom kupovine statue, paragrafi 385 do 390. - Obratiti pažnju na izuzetan pravni vakuum u kojem su vlasti djelovale, zbog nedostatka obavezujućih međunarodnih pravnih instrumenata na snazi u vrijeme kada je predmet kupljen i izvezen od strane podnosioca predstavke, što bi omogućilo talijanskim vlastima da povrate ili u najmanju ruku, dobiju punu saradnju stranih organa vlasti, paragrafi 391 do 400. U sadašnje vrijeme, u sličnom scenariju, domaće vlasti bi bile dužne striktno postupati u skladu s vremenskim rokom i procedurama navedenim u bilo kojim primjenjivim odredbama međunarodnih sporazuma i prava EU, paragraf 407. <p>Nema povreda člana 1. Protokola br. 1.</p>
<p>Član 5</p> <p>Član 2</p> <p>Protokola br. 4</p>	<p><i>Dedu protiv Rumunije</i> (odluka), br. 56397/15</p> <p>2. maj 2024. (pisani otpravak)</p> <p>Odjel IV</p>	<p>Disciplinski postupak. Ograničenje kretanja.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ograničenje kretanja nametnuto višem službeniku tajne službe nakon disciplinske sankcije izrečene na temelju propisa o vojsci i na osnovu naredbe koja je klasifikovana oznakom "tajno". - Obratiti pažnju na procjenu da li je ograničenje određeno podnosiocu predstavke predstavljalo lišenje slobode u okviru značenja člana 5, paragrafi 77 do 81. - Tumačenje principa "u skladu sa zakonom": da li tajni dokument ispunjava kriterije dostupnosti i predvidivosti. Obratiti pažnju na procjenu zaštitnih mjera od rizika zloupotrebe i proizvoljnosti od strane domaćih sudova (koji su, suprotno od ovog Suda, imali pristup tajnom dokumentu). V. paragrafe 95 do 100. <p>Član 5. nedopuštena predstavka: <i>ratione materiae</i>.</p> <p>Član 2. Protokola br. 4 nedopuštena predstavka kao očigledno neosnovana.</p>

Sedmični pregled sudske prakse
6. - 10. maj 2024. godine

Član	Predmet	Razvoj sudske prakse
Član 3	<i>A.D. i ostali protiv Švedske</i> , br. 22283/21 7. maj 2024. Odjel I	<p>Deportacija.</p> <p>- Nalog za deportaciju podnosioca predstavke iz Švedske u Albaniju uz rizik zlostavljanja od strane subjekata koji nisu državni organi.</p> <p>Nema naznaka da je u domaćem postupku nedostajalo djelotvornih garancija za zaštitu podnosioca predstavke od proizvoljnog prisilnog vraćanja ili da je bilo drugih grešaka, paragraf 64.</p> <p>Propust da se pokaže da organi albanskih vlasti nisu bili u stanju ili nisu imali volju da otklone rizik od zlostavljanja podnosioca predstavke od subjekata koji nisu državni organi na način da im daju odgovarajuću zaštitu, paragrafi 67 do 78.</p> <p>Nema povrede člana 3. Konvencije u slučaju deportacije.</p>
Član 8 Član 14	<i>A.K. protiv Rusije</i> , br. 49014/16 7. maj 2024. Odjel III	<p>Školstvo. Prekid radnog odnosa zbog "nemoralnog ponašanja".</p> <p>- Otkaz nastavnici zbog objavljivanja fotografija na društvenim medijima, koje je škola ocjenila nemoralnim. Otkaz na osnovu fotografija koje prikazuju nježnost prema intimnim partnericama (bez opscenog ili seksualno eksplicitnog ponašanja) uveliko neproporcionalno zakonitom cilju zaštite morala, paragrafi 36 do 42.</p> <p>Kvalifikacija ponašanja podnositeljice predstavke kao nemoralnog od strane organa državnih vlasti zasnovano isključivo na osnovu njene seksualne orijentacije, 43 do 46.</p> <p>Povreda člana 8. Konvencije (privatni život). Povreda člana 14. u vezi sa članom 8.</p>
Član 8	<i>Biba protiv Albanije</i> , br. 24228/18 7. maj 2024. Odjel III	<p>Školstvo. Povreda učenika.</p> <p>- Ozbiljna povreda koju je sin podnosioca predstavke zadobio u napadu od strane drugog učenika sa gumenim katapultom u privatnoj školi tokom pauze između časova.</p> <p>Pozitivne obaveze države u školskom kontekstu: iako je u napadu bilo fizičkog nasilja, krivična istraga nije nužno bila potrebna u odsustvu čina nasilja ili namjernog propusta školskog osoblja da reaguje i s obzirom na to da je počinitelj bio ispod dobne granice za krivičnu odgovornost, paragrafi 63 do 65.</p>

		<p>U principu, obrazovne institucije imaju obavezu da nadziru učenike svo vrijeme tokom školskih sati i da poduzmu odgovarajuće mjere da spriječe upotrebu opasnih predmeta od strane učenika u školskim prostorijama ili pod starateljstvom škole, paragrafi 71 do 73.</p> <p>Građanski postupak protiv škole, kako je proveden u ovom predmetu, imao je manjkavosti i propustio je da adekvatno zaštiti fizički integritet sina podnosioca predstavke.</p> <p>Povreda člana 8. Konvencije (privatni život).</p>
<p>Član 11</p> <p>Član 6</p>	<p><i>Boronenkov protiv Ukrajine</i> (dec.), br. 9987/14</p> <p>7. maj 2024. (pisani otpravak)</p> <p>Odjel V</p>	<p>Sloboda okupljanja. Pravičnost suđenja.</p> <p>- Novčana kazna u iznosu od otprilike 39 eura izrečena podnosiocu predstavke zato što je održao javni skup suprotno nalogu suda kojim su takvi skupovi zabranjeni na određene datume i mjestu.</p> <p>Prva primjena kriterija "nema značajne štete" iz člana 35. st. 3 (b) u pogledu člana 11.</p> <p>Predmet se razlikuje od prethodnih sličnih predmeta sa niskim administrativnim kaznama u kojima navedeni kriterij nije bio primjenjiv: <i>Obote protiv Rusije; Öğrü i drugi protiv Turske; Yılmaz Yıldız i drugi protiv Turske; Akarsubaşı i Alçiçek protiv Turske.</i></p> <p>Nedopuštena predstavka prema članu 35. st. 3. (b) Konvencije.</p>

Sedmični pregled sudske prakse
13. - 17. maj 2024. godine

Član	Predmet	Razvoj sudske prakse
Član 10	<p><i>Maria Samogyi protiv Mađarske</i>, br. 15076/17</p> <p>16. maj 2024.</p> <p>Odjel I</p>	<p>Facebook objave. Zaštita reputacije općine.</p> <p>- Izricanje novčane kazne podnositeljici predstavke zbog povrede reputacije općine zato što je podijelila Facebook objavu treće osobe vezanu za raspolaganje imovinom u vlasništvu općine i korištenje javnih sredstava.</p> <p>- Obratiti pažnju na to da Sud primjenjuje nijanse pojašnjene u predmetu <i>OOO Memo protiv Rusije</i> u vezi zaštite reputacijskih interesa javnog subjekta. U građanskom parničnom postupku za zaštitu reputacije općine nisu ostvareni nikakvi legitimni ciljevi navedeni u članu 10. st. 2 (paragrafi 36 do 44).</p> <p>Povreda člana 10. Konvencije.</p>
Član 8	<p><i>Oleg Balan protiv Republike Moldavije</i>, br. 25259/20</p> <p>14. maj 2024.</p> <p>Odjel II</p>	<p>Kleveta.</p> <p>Odbacivanje tužbe za klevetu koju je podnositelj predstavke podnio u vrijeme kada je bio Ministar unutrašnjih poslova protiv čelnika opozicione političke stranke, zbog dokumenta kojeg je ovaj objavio na osobnoj Facebook stranici.</p> <p>- Obratiti pažnju na 'hibridni' pristup Suda: prvo uspostavljanje relevantne ravnoteže (materijalni pristup) i onda revizija domaćih odluka da bi zaključio da je uspostavljanje ravnoteže od strane domaćih sudova bilo neadekvatno (procesni pristup), paragrafi 29 do 44. U tom smislu također vidjeti predmete <i>Radio Broadcasting Company B92 AD protiv Srbije</i>, paragrafi 100 do 103; <i>Bild GmbH & Co. KG protiv Njemačke</i>, paragraf 45; <i>Almeida Arroja protiv Portugala</i>, paragrafi 91 i 92.</p> <p>- Domaći sudovi su izričito tretirali tuženog za klevetu, bez objašnjenja, kao istraživačkog novinara i "javnu ličnost" što je rezultiralo primjenom pretpostavke dobre vjere koja se odnosi na istraživačke novinare, paragraf 34.</p> <p>Povreda člana 8. Konvencije.</p>
Član 9	<p><i>Mikyás i drugi protiv Belgije</i> (odluka), br. 50681/20</p> <p>16. maj 2024.</p>	<p>Zabrana nošenja vjerskih simbola u školama.</p> <p>- Učenicama zabranjeno nošenje islamske marame prema propisima državnih škola kojima se zabranjuje nošenje vidljivih znakova ličnih uvjerenja u zvaničnom obrazovnom sistemu Flamanske zajednice.</p> <p>- Novi činjenični scenario: zabrana nošenja vjerskih simbola u obrazovnim institucijama u 'neutralnom' sistemu (za razliku od 'sekularnog').</p>

	Odjel II	<p>- Primjena principa utvrđenih u sudskoj praksi u vezi sekularnih sistema (<i>Leyla Şahin protiv Turske</i> [Veliko vijeće]; <i>Dogru protiv Francuske</i> na okolnosti predmeta (neutralni sistem u Belgiji), paragrafi 67 do 77.</p> <p>Nedopuštena predstavka: očigledno neosnovana.</p>
Član 8	<p><i>Mitrevska protiv Sjeverne Makedonije</i> br. 20949/21</p> <p>14. maj 2024.</p> <p>Odjel II</p>	<p>Pristup podacima o usvojenju.</p> <p>- Nemogućnost podnositeljice predstavke, koja je usvojena kao dijete, da dobije informacije o svom biološkom porijeklu i zdravstvenim informacijama svojih bioloških roditelja.</p> <p>- Nedostatak mogućnosti da dobije pristup neidentificirajućim podacima o biološkom porijeklu ili djetinjstvu usvojene osobe (uporediti i kontrastirati sa predmetom <i>Cherrier protiv Francuske</i> i <i>Gauvin-Fournis i Silliau protiv Francuske</i>), paragrafi 54 do 58.</p> <p>- Domaći pravni okvir ne predviđa izuzetak za pristup informacijama o potpunom usvojenju na osnovu medicinskih potreba, i koji kao takav sprječava organe domaćih vlasti da procjene argumente podnositeljice predstavke o navodnoj potrebi da pribavi zdravstvene podatke.</p> <p>Nije uspostavljen balans između suprotstavljenih interesa.</p> <p>Povreda člana 8. Konvencije (privatni život).</p>
Član 7	<p><i>Chelleri i drugi protiv Hrvatske</i> (odluka), brojevi 49358/22, 49562/22 i 54489/22</p> <p>16. maj 2024. (pisani otpравak)</p> <p>Odjel II</p>	<p>Ribarenje u području u kojem postoji granični spor. Prekršaji.</p> <p>- Prekršajne sankcije izrečene slovenskim ribarima zbog manjih prekršaja vezanih za aktivnosti u morskim vodama u području Piranskog zaljeva na koji i Hrvatska i Slovenija polažu pravo.</p> <p>- Politički osjetljiv kontekst u vezi graničnog spora: obratiti pažnju na obim nadležnosti Suda, paragrafi 142 do 151 i 157 do 159.</p> <p>- Obratiti pažnju na procjenu Suda da li su podnosioci predstavke mogli predvidjeti da će njihovo ponašanje u spornim vodama predstavljati prekršaje prema hrvatskom zakonu, paragrafi 152 do 156 (uporedite i kontrastirajte sa predmetom <i>Pleshkov protiv Rumunije</i>).</p> <p>Nedopuštena predstavka: očigledno neosnovana.</p>
Član 5 Član 15	<p><i>Domenjoud protiv Francuske,</i></p>	<p>Ograničenje kretanja. Interesantan i novi činjenični scenario.</p> <p>- Izdat nalog kojim je određeno ograničeno kretanje dvojici podnositelaca predstavke osumnjičenih za potencijalno učestvovanje u nasilnim radnjama tokom međunarodnog samita o klimatskim promjenama.</p>

<p>Član 2 Protokola broj 4</p>	<p>br. 34749/ 16, 34749/17</p> <p>16. maj 2024.</p> <p>Odjel V</p>	<p>Nalog je izdat prema zakonima o vanrednom stanju donesenim nakon terorističkih napada, prema kojem su podnosioci predstavke u periodu od 16 dana morali ostati u svojim lokalnim opštinama, nisu smjeli napuštati svoje domove između 20 sati i 6 sati ujutro, te su se morali tri puta dnevno javljati u policijsku stanicu.</p> <p>- Obratiti pažnju na procjenu Suda da li nalog izdat podnosiocu predstavke predstavlja lišavanje slobode prema članu 5 (uporediti i kontrastirati sa predmetom <i>Pagerie protiv Francuske</i> i <i>Fanouni protiv Francuske</i>), paragrafi 71 i 72.</p> <p>- Primjena općih principa i metodologije istaknutih u predmetu <i>Pagerie protiv Francuske</i> o tome da li su sporne mjere bile predvidljive i opravdane, iako u drugačijem činjeničnom kontekstu: mjere izrečene podnosiocima predstavke koji nemaju direktnu vezu sa razlozima zbog kojih je objavljeno vanredno stanje (borba protiv terorizma), paragrafi 94 do 101.</p> <p>- Veza između cilja koji se želi postići objavljivanjem vanrednog stanja i opravdanosti mjera koje se temeljem njega poduzimaju može biti indirektna, ali mora postojati dovoljno jaka veza kako bi se spriječila zloupotreba, paragraf 98. Nužnost dovoljnih procesnih garancija u zaštiti od proizvoljnosti, paragrafi 109, 110 i 114.</p> <p>- Smatralo se da izrečene mjere nisu bile "striktno potrebne" u datim okolnostima, te stoga nisu pokrivena odstupanjem Francuske prema članu 15, paragrafi 152 do 155.</p> <p>Povreda člana 2. Protokola br. 4 (u odnosu na drugog podnosioca predstavke). Nedopuštena predstavka u odnosu na tužbu prema članu 5.: <i>ratione materiae</i> nekompatibilna. Nema povrede člana 2. Protokola broj 4 Konvencije (u odnosu na prvog podnosioca predstavke).</p>
<p>Član 8</p>	<p><i>Gernelle i S.A. Société d'Exploitation de l'Hebdomadaire Le Point protiv Francuske</i> (odluka), br. 18536/18</p> <p>16. maj 2024. (pisani otpравak)</p> <p>Odjel V</p>	<p>Presretanje komunikacije.</p> <p>- Presretanje komunikacije podnosioca predstavke na osnovu naloga koji se odnosio na krivični postupak u kojem podnosioci predstavke nisu učestvovali.</p> <p>- Obratiti pažnju na procjenu Suda o pravnim lijekovima dostupnim podnosiocima predstavke, posebno kompenzacijskog pravnog lijeka u okolnostima predmeta, paragrafi 47 do 54.</p> <p>Nedopuštena predstavka: nisu iscrpljeni domaći pravni lijekovi.</p>

<p>Član 8</p>	<p><i>Mirzoyan protiv Češke Republike</i>, br. 15117/ 21, 15117/21</p> <p>16. maj 2024.</p> <p>Odjel V</p>	<p>Odbijanje produženja boravišne dozvole na osnovu tajnih dokumenata.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Odbijanje zahtjeva podnosioca predstavke za produženjem njegove dugogodišnje boravišne dozvole u poslovne svrhe i dugogodišnje boravišne dozvole u porodične svrhe, jer se smatralo da predstavlja prijetnju po državnu sigurnost i javni red i mir na osnovu tajnih dokumenata kojima je advokat podnosioca predstavke imao djelomičan pristup, ali nisu bili predstavljeni samom podnosiocu predstavke. - Obratiti pažnju na procjenu Suda na postojanje ograničenja prava podnosioca predstavke; međutim, uslijed neodstatka naloga za protjerivanje ili povlačenje ili oduzimanje važeće boravišne dozvole, sudska praksa Suda u vezi procjene kompatibilnosti takvih mjera sa članom 8 nije se mogla automatski primijeniti na situaciju podnosioca predstavke, paragrafi 77 do 80. - Domaći sudski postupak ponudio je dovoljno garancija kao protutežu ograničavanju procesnih prava podnosioca predstavke u postupku pred organima vlasti, te ga nije lišio prilike da efektivno ospori tvrdnje izvršnih vlasti da su državna sigurnost i javni red i mir ugroženi, paragrafi 87 do 97. - Organi vlasti su dovoljno razmotrili porodične veze podnosioca predstavke i uspostavili ravnotežu sa relevantnim interesima, paragrafi 98 do 104. <p>Nema povrede člana 8. Konvencije (porodični život).</p>
<p>Član 10</p>	<p><i>Lutgen protiv Luksemburga</i>, br. 36681/23</p> <p>16. maj 2024.</p> <p>Odjel V</p>	<p>Kritike advokata na rad sudije.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Osuđujuća presuda (novčana kazna) izrečena advokatu zbog kritiziranja sudije u e-mailu poslanom organima vlasti radi prijave situacije koju je smatrao neprihvatljivom. - Legitimnost prijavljivanja prepoznata od strane domaćih vlasti, paragraf 58. - Kritički komentari, ali bez uvreda i neopravdanih ličnih napada - advokat je djelovao u interesima svog klijenta u vanrednoj situaciji, paragrafi 69 do 71. - Težina sankcije neopravdana, paragrafi 72 do 74. <p>Povreda člana 10. Konvencije.</p>

Sedmični pregled sudske prakse
20. - 24. maj 2024. godine

Član	Predmet	Razvoj sudske prakse
Član 6 st. 1	<i>Patricolo i drugi protiv Italije</i> , br. 37943/17 i 2 ostala 23. maj 2024. Odjel I	Pristup sudu. - Propust da se, u zakonskom roku, podnese potvrda da je papirnata kopija obavijesti o dostavi autentična kopija elektronskog originala. - Obratiti pažnju na procjenu Suda kriterija "pretjeranog formalizma" u kontekstu predmeta (e-pravda): paragrafi 94 do 103. - Potreba da se fleksibilno prilagode formalni uslovi tokom tranzicije sa papirnog na elektronsko procesuiranje, paragrafi 99 i 102. Povreda člana 6. st. 1. Konvencije (građanski aspekt).
Član 8	<i>Contrada protiv Italije</i> br. 4, br. 2507/19 23. maj 2024. Odjel I	Novi činjenični scenario. Pretresanje doma i presretanje korespondencije. - Nalog za pretres i zapljenu u domu podnosioca predstavke i presretanje njegove komunikacije u svrhu krivičnog postupka u kojem ne učestvuje. - Obratiti pažnju na procjenu Suda o pravnim lijekovima dostupnim podnosiocu predstavke u vezi pretresa njegovog doma, paragrafi 57 do 65. - Obratiti pažnju na procjenu Suda na nedostatak adekvatnih i djelotvornih zaštitnih mjera da se zaštiti podnosilac predstavke od rizika zloupotrebe i posebno, odsustvo mogućnosti sudske kontrole osporene mjere (u smislu presretanja njegovih komunikacija), paragrafi 91 do 96. Povreda član 8. Konvencije (presretanje komunikacija). Nedopuštena predstavka: nisu iscrpljeni domaći pravni lijekovi (pretres doma).
Član 1. Protokola br. 1	<i>Mandev i drugi protiv Bugarske</i> , br. 57002/11 i 4 ostala 21. maj 2024. Odjel III	Oduzimanje imovine stečene krivičnim djelom. - Pretjerane sudske takse za podnošenje žalbi u postupcima oduzimanja imovine. - Primjena uslova utvrđenih u predmetu <i>Todorov i drugi protiv Bugarske</i> . Propust domaćih sudova da ubjedljivo dokažu uzročno-posljedičnu vezu između predikatnih krivičnih djela ili bilo kakvog drugog kriminalnog ponašanja podnosioca predstavke iz četiri aplikacije i imovine koja je konfiskovana, paragrafi 100 do 105.

		<p>- Novitet: tužbe u vezi pretjeranih sudskih taksi (uporediti i kontrastirati sa predmetom <i>Perdigão protiv Portugal</i> [VV]). Podnosioci predstavke su morali podnijeti pretjeran teret: nije bilo pravedne ravnoteže između općih interesa zajednice i temeljnih prava pojedinaca, paragrafi 129 do 138.</p> <p>Povreda člana 1. Protokola 1. (zbog oduzimanja imovine podnosioca predstavke kao imovine stečene krivičnim djelom).</p> <p>Povreda člana 1. Protokola 1. Konvencije (zbog visokog iznosa sudskih taksi koje su platili podnosioci predstavke).</p>
<p>Član 5 st. 1 i 5</p> <p>Član 6 st. 2</p>	<p><i>Rytkov protiv Ukrajine</i>, br. 52855/19</p> <p>23. maj 2024.</p> <p>Odjel V</p>	<p>Lišenje slobode i određivanje pritvora bez odgovarajuće naredbe.</p> <p>- Lišenje slobode bez prethodnog sudske naredbe i navodno kršenje pretpostavke nevinosti u vezi javnih izjava koje su dali državni službenici tokom istrage protiv podnosioca predstavke.</p> <p>- Obratiti pažnju na procjenu Suda u vezi s nedostatkom podizanja tužbe prema članu 6. stav 2. kroz krivičnopravni ili građanskopravni pravni lijek, paragrafi 42 do 46.</p> <p>Povreda člana 5. Konvencije.</p> <p>Nedopuštena predstavka prema članu 6 - nisu iscrpljeni domaći pravni lijekovi.</p>
<p>Član 6 (krivični aspekt)</p> <p>Član 7</p>	<p><i>Saakashvili protiv Gruzije</i>, br. 6232/20 i 22394/20</p> <p>23. maj 2024.</p> <p>Odjel V</p>	<p>Zloupotreba službenog položaja. Davanje pomilovanja.</p> <p>- Osuđujuća presuda bivšem predsjedniku Gruzije zbog zloupotrebe službenog položaja u davanju pomilovanja tokom svog mandata visoko rangiranim službenicima osuđenim za ubistvo.</p> <p>- Odredba krivičnog zakona na kojoj je osuđujuća presuda zasnovana predstavljala je primjer zakonodavne tehnike "blanketne norme," paragraf 145.</p> <p>- Obratiti pažnju na upućivanje Suda na komparativne pravne dokumente u svojoj procjeni predvidljivosti, paragrafi 145 do 149 (vidjeti proširenu komparativnu pravnu informaciju u paragrafima 91 do 110 presude).</p> <p>- Obratiti pažnju na procjenu Suda da li je domaći ustavni okvir mogao dozvoliti podnosiocu predstavke da legitimno očekuje imunitet od krivične odgovornosti, paragrafi 150 do 155.</p> <p>- U svjetlu principa supsidijarnosti, mora se posvetiti dužna pažnja načinu na koji domaći sudovi rješavaju, primjenom relevantnog koncepta kontrole i ravnoteže, ustavnu dimenziju prividne dihotomije između apsolutne prirode predsjedničke ovlasti pomilovanja i mogućnosti da ta apsolutna moć postane predmetom zloupotrebe, paragraf 151.</p>

		<p>- Primjena i tumačenja relevantnih domaćih zakona od strane domaćih sudova je i razumna i dosljedna suštini krivičnog djela, paragraf 152.</p> <p>Nema povrede člana 6 stav 1. Konvencije. Nema povrede člana 7. Konvencije.</p>
<p>Član 3</p> <p>Član 6 st. 1</p>	<p><i>M.M. protiv Francuske</i> (odluka), br. 13303/21</p> <p>23. maj 2024. (pisani otpravak)</p> <p>Odjel V</p>	<p>Pristup sudu (građanski aspekt).</p> <p>- Odbijanje da se istraže optužbe za mučenje tokom demonstracija u Kairu, podnesene protiv egipatskog predsjednika tokom njegove službene posjete Francuskoj.</p> <p>- Nema poveznica sa eksteritorijalnom nadležnošću koja nalaže francuskim vlastima procesnu obavezu da istraže navode o mučenju koje se desilo u Egiptu, paragrafi 52 do 55.</p> <p>- Obratiti pažnju na primjenu sudske prakse o Državnom imunitetu na imunitet šefa države, paragrafi 86 i 87 (predmeti <i>Jones i drugi protiv Ujedinjenog Kraljevstva</i> i <i>Al-Adsani protiv Ujedinjenog Kraljevstva</i>).</p> <p>- Obratiti pažnju na procjenu proporcionalnosti o tome je li odbijanje francuskih sudova da pokrenu krivični postupak protiv vršioca dužnosti šefa strane države zbog mučenja počinjenog u drugoj državi zbog poštivanja njegovog imuniteta od stranog krivičnog gonjenja povrijedilo pravo podnosioca predstavke na pristup sudu, paragrafi 83 do 91.</p> <p>Nedopuštena predstavka prema članu 3: <i>ratione materiae</i> nekompatibilna. Nedopuštena predstavka prema članu 6: očigledno neosnovana.</p>
<p>Član 6 st. 1.</p>	<p><i>Amar protiv Francuske</i> (odluka), br. 4028/23</p> <p>23. maj 2024. (pisani otpravak)</p> <p>Odjel V</p>	<p>Disciplinski postupak protiv sudije. Pravično suđenje (građanski aspekt).</p> <p>- Disciplinski postupak protiv sudije koji nije rezultirao sankcijom.</p> <p>- Disciplinski postupak protiv podnosioca predstavke mogao je rezultirati raznim sankcijama koje bi uticale na njegov radni odnos i stoga su <i>a priori</i> vjerovatno mogle biti odlučujuće za određena prava podnosioca predstavke priznata domaćim zakonom (vidi Miroslava Todorova protiv Bugarske, br. 40072/13, st. 90, 19. oktobar 2021.). Sud, međutim, od samog početka primjećuje da podnosilac predstavke nije podliječio nikakvim sankcijama, pošto je nadležno tijelo dalo mišljenje da nije počinio nikakav disciplinski prekršaj, a premijer je nakon toga odlučio da ovo obavještenje primi k znanju. Nadalje, primjećuje da podnosilac predstavke može zahtijevati povlačenje dokumenata koji se odnose na ovaj postupak iz njegovog dosijea, jer na ovo povlačenje ima pravo u slučaju odluke da se ne izriče sankcija (paragraf 13).</p> <p>Nedopuštena predstavka: očigledno neosnovana.</p>

Sedmični pregled sudske prakse
27. - 31. maj 2024. godine

Član	Predmet	Razvoj sudske prakse
Član 8	<i>Pietrzak i Bychawska-Siniarska i drugi protiv Poljske</i> , br. 72038/17 i 25237/18 28. maj 2024. Odjel I	Tajni nadzor, zadržavanje i pristup komunikacijskim podacima. Privatni život. - Zakon o mjerama tajnog nadzora, zadržavanje i pristup komunikacijskim podacima. - Primjena principa utvrđenih u predmetu <i>Roman Zakharov protiv Rusije</i> [VV], <i>Centrum för rättvisa protiv Švedske</i> [VV] i <i>Big Brother Watch i drugi protiv Ujedinjenog Kraljevstva</i> [VV]. - Status žrtve: ispitivanje <i>in abstracto</i> osporenog zakonodavstva opravdano tajnom prirodom i širokim opsegom mjera nadzora i nedostatkom učinkovitih domaćih pravnih lijekova za njihovo osporavanje, paragrafi 140 do 146. - Neadekvatne zaštitne mjere od proizvoljnosti i zloupotrebe u zakonu o mjerama tajnog nadzora, zadržavanja i pristupa komunikacijskim podacima, paragrafi 195 do 264. Povreda člana 8. Konvencije.

Sedmični pregled sudske prakse
3. - 7. juni 2024. godine

Član	Predmet	Razvoj sudske prakse
Član 5	<i>Cramesteter protiv Italije</i> , br. 19358/17 6. juni 2024. Odjel I	Zadržavanje u psihijatrijskoj bolnici. - Zadržavanje podnosioca predstavke u psihijatrijskoj bolnici duže od perioda predviđenog zakonom, koji je donesen nakon što je izdata mjera za njegovo smještanje u bolnicu. - Nezakonit pritvor, prepoznat od strane domaćih sudova, paragrafi 53 do 56. - Nedostatak kompenzacijskog pravnog lijeka za period nezakonitog pritvora, paragrafi 69 do 75. Povreda člana 5. st. 1 i 5 Konvencije.
Član 10	<i>Pisanski protiv Hrvatske</i> , br. 28794/18 4. juni 2024. Odjel II	Kazna izrečena advokatu zbog nepoštivanja suda. - Izricanje novčane kazne advokatu zbog nepoštivanja suda zbog komentara koje je rekao u konekstu žalbenog postupka u kojem je zastupao klijenta. - Propust domaćih sudova da stave komentare podnosioca predstavke u kontekst i forum u kojem su izraženi - sudski postupak u kojem je odluka bila protivna interesima njegovog klijenta, paragraf 70. - Komentari podnosioca predstavke nisu prevazilazili granice prihvatljive kritike, paragraf 71. Povreda člana 10. Konvencije.
Član 1. Protokola br. 1	<i>Alpaslan protiv Turske</i> , br. 2832/21 4. juni 2024. Odjel II	Javna aukcija. Pravo vlasništva. - Upis prava vlasništva na ime bivšeg vlasnika na nekretnini koju je podnosilac predstavke stekao od javnog tijela na aukciji, a nakon što je sud poništio kako aukciju tako i regulatorne i zakonske odredbe na kojima se ona temeljila. - Poništenje <i>ab initio</i> prava vlasništva podnosioca predstavke zbog nezakonitosti prodaje - nije bilo povrede principa retroaktivnosti i pravne sigurnosti, paragrafi 64 do 76. - Nije postojalo prekomjerno opterećenje na strani podnosioca predstavke. Nema povrede člana 1 Protokola 1. Konvencije.

<p>Član 6</p>	<p><i>Ngegba i Attarzadeh i drugi protiv Belgije</i> (odluka), brojevi 42874/22 i 45607/22</p> <p>6. juni 2024. (pisani otpravak)</p> <p>Odjel II</p>	<p>Materijalna pomoć i smještaj osoba pod međunarodnom zaštitom.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zahtjevi za međunarodnom zaštitom od strane podnosioca predstavke koji su se našli u Belgiji bez materijalne pomoći ili smještaja. - Predmet se nadovezuje na predmet <i>Camara protiv Belgije</i>. <p>Izbrisano sa liste predmeta prema članu 37 st. 1 (c) Konvencije.</p>
<p>Član 10</p>	<p><i>Sokolovskiy protiv Rusije</i>, br. 618/18</p> <p>4. juni 2024.</p> <p>Odjel III</p>	<p>Sloboda izražavanja.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Krivična presuda kojom je izrečena kazna zatvora od dvije godine i tri mjeseca zbog vrijeđanja žena i vjerskih grupa u YouTube video snimcima. - Teške sankcije u kontekstu slobode izražavanja, s obzirom na njen značajan odvraćajući učinak, paragraf 103. - Procjena domaćih sudova video snimaka nije uzela u obzir i kontekst u kojem su kreirani i motive istih, paragrafi 105 do 112. <p>Povreda člana 10. Konvencije.</p>
<p>Član 6 (krivični aspekt)</p> <p>Član 10</p>	<p><i>Bosev protiv Bugarske</i>, br. 62199/19</p> <p>4. juni 2024.</p> <p>Odjel III</p>	<p>Nepriistrasnost suda.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nedostatak nepriistrasnosti sudskog vijeća koje je sudilo novinaru koji je prethodno objavio članke kojima se dovode u pitanje profesionalne kvalifikacije i integritet sudije izvjestioca i predsjednika vijeća. - Objektivna nepriistrasnost. Objektivne i razumne sumnje, paragrafi 66 do 71. - Dotični sudija lično odlučuje o zahtjevu za izuzeće podnosioca predstavke, paragraf 73. <p>Povreda člana 6. st. 1. Konvencije.</p> <p>Povreda člana 10. Konvencije.</p>
<p>Član 6 (građanski aspekt)</p>	<p><i>Zouboulidis protiv Grčke</i>, br. 3, br. 57246/21</p>	<p>Pristup sudu.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Odbačena tužba podnosioca predstavke kojom je od države potraživao naknadu štete koju je navodno pretrpio odbijanjem njegove žalbe po pravnim pitanjima od strane Kasacionog suda, za koju je situaciju

	<p>4. juni 2024.</p> <p>Odjel III</p>	<p>Evropski sud za ljudska prava u predmetu Zouboulidis protiv Grčke (77574/01) ranije utvrdio da je prekršila član 6. stav 1. Ova tužba za naknadu štete podnosioca predstavke odbačena je zbog nenadležnosti Vrhovnog administrativnog suda (VSS).</p> <p>- Obratiti pažnju na to da iako je Sud prihvatio da je ograničenje prava na pristup sudu imalo za zakonit cilj pravnu sigurnost i dobro suđenje, istaknuo je da tumačenje Vrhovnog upravnog suda u sadašnjem predmetu nije bilo u skladu sa njegovom prethodnom sudskom praksom u kojoj je primijenio relevantne domaće zakone analogijom za sličan scenario u pogledu odsustva specifičnog zakona, st. 73 i 75-76.</p> <p>- Nema naznaka nikakvog uočljivog razvoja sudske prakse koji se udaljava od prethodnih tumačenja Vrhovnog upravnog suda u vrijeme žalbe podnosioca zahtjeva, što je dovelo do njene prve nedopuštenosti. Zahtjev podnosioca zahtjeva ne ispunjava uslove za <i>ad infinitum</i> sudsku kontrolu, dok specifičan zakon ne bude usvojen (st. 79-80).</p> <p>Povreda člana 6. st. 1. Konvencije.</p>
<p>Član 2</p>	<p><i>Varyan protiv Armenije</i>, br. 48998/14</p> <p>4. juni 2024.</p> <p>Odjel IV</p>	<p>Pravo na život (materijalni i procesni aspekt).</p> <p>- Navodno samoubistvo sina podnosioca predstavke tokom vojne službe u Nagorno-Karabakh zbog ponižavanja i zlostavljanja od strane drugih vojnika i nadređenih.</p> <p>- Obratiti pažnju da je Sud primijenio zabranu podnošenja prigovora neiscrpljivanja domaćih pravnih lijekova od strane tužene Države u odnosu na član 2 i 3 Konvencije, zbog njihovog propusta da takav preliminarni prigovor ulože blagovremeno u svojim prvobitnim zapažanjima, paragrafi 71 do 75.</p> <p>- Propust da se poduzmu mjere efektivne zaštite života regruta koji je služio obavezni vojni rok i navodno počinio samoubistvo zbog teških poniženja, maltretiranja i zlostavljanja, paragrafi 101 do 118.</p> <p>- Nedostatak dovoljno temeljite istrage okolnosti u vezi smrti sina podnosioca predstavke (adekvatnost istrage), paragrafi 121 do 130.</p> <p>Povreda člana 2. (materijalno i procesno) Konvencije. Povreda člana 13. Konvencije.</p>
<p>Član 6 (građanski aspekt)</p>	<p><i>Wick protiv Njemačke</i>, br. 22321/19</p> <p>4. juni 2024.</p>	<p>Pristup sudu.</p> <p>- Višestruko premještanje osuđenog zatvorenika iz jednog zatvora u drugi u vrlo kratkom roku, time sprječavajući preispitivanje njegovih prigovora na takva premještanja, stavljanje u samicu pod video nadzorom.</p>

	<p>Odjel IV</p>	<p>- Obratiti pažnju na procjenu Suda o primjenjivosti člana 6. u vezi s premještajima u zatvore. S obzirom na to da ovlasti zatvorskih rukovodilaca u pogledu premještaja nisu bile neograničene, postupak se odnosio na spor u vezi s 'pravima' podnosioca predstavke. Što se tiče 'građanske' prirode njegovih prava, Sud je naveo da su ponovljeni premještaji imali negativan uticaj na socijalnu reintegraciju podnosioca predstavke i provođenje terapijskih mjera, paragrafi 76 i 77.</p> <p>- Konfuzna komunikacija organa vlasti o kvalifikaciji (privremenoj ili trajnoj) premještaja, što se nije moglo pripisati podnosiocu predstavke, paragrafi 98 i 99.</p> <p>- Kontradiktorne presude suda učinile su nemogućim podnosiocu predstavke da nastavi dalje u ostvarenju svojih prava, posebno u pogledu suda kojem treba podnijeti zahtjev i zatvora protiv kojeg treba uputiti svoje zahtjeve.</p> <p>Povreda člana 6. st. 1. Konvencije.</p>
<p>Član 6</p>	<p><i>L.T. protiv Ukrajine,</i> br. 13459/15</p> <p>6. juni 2024.</p> <p>Odjel V</p>	<p>Pravičnost krivičnog postupka. Duševna bolest optužene.</p> <p>- Krivični postupak protiv podnosioca predstavke koji je rezultirao njenim smještanjem u psihijatrijsku bolnicu.</p> <p>- Član 6. može se primijeniti u okviru njegovog krivičnog aspekta: sporni postupak se odnosio na utvrđivanje da li je podnositeljica predstavke počinila krivično djelo i provjeravanje da li je, imajući u vidu njeno mentalno stanje, bila krivično odgovorna, paragraf 47.</p> <p>- Nedostatak procjene da li je podnositeljica predstavke mogla učestvovati u suđenju, što je dovelo do toga da bude neopravdano odsutna iz sudskog postupka, paragrafi 58 do 61.</p> <p>- Pravna pomoć koju je imenovala država bila je ozbiljno i očigledno manjkava i štetna po prava i interese podnositeljice predstavke, paragrafi 65 do 67.</p> <p>- Nije bilo prilike da podnositeljica predstavke lično podnese žalbu - Sud nije prihvatio da pretpostavka duševne bolesti podnositeljice predstavke predstavlja implicitno i blanketno ograničenje njenih procesnih prava, uključujući njeno pravo na žalbu, posebno zato što sudovi nisu izvršili procjenu njene sposobnosti da lično učestvuje u sudskom postupku što je dovelo do njene hospitalizacije, paragraf 74.</p> <p>Povreda člana 6. st. 1. i 3. (c) Konvencije.</p>
<p>Član 8</p>	<p><i>Bersheda i Rybolovlev</i></p>	<p>Vještačenje telefona advokaticе.</p> <p>- Vještačenje sveukupnog sadržaja advokatičinog mobitela van opsega istrage.</p>

	<p><i>protiv Monaka,</i> br. 36559/19 i 36570/19</p> <p>6. juni 2024.</p> <p>Odjel V</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Dobrovoljno predavanje mobitela advokatice da bi pokazala svoju dobru volju, paragraf 81. - Sveobuhvatno i potpuno vještačenje dostupnog i skrivenog sadržaja mobitela, koji se koristi i u privatne i profesionalne svrhe, jednako je pretresu i oduzimanju, paragrafi 83 i 84. - Sudski organi nisu postavili granice istrage, paragrafi 99 do 109. - Nedostatak zaštitnih garancija kada su u pitanju profesionalne tajne koje su dio statusa podnositeljice predstavke kao advokatice, paragrafi 110 do 115. <p>Povreda člana 8. Konvencije.</p>
--	--	---

Sedmični pregled sudske prakse
10. - 14. juni 2024. godine

Član	Predmet	Razvoj sudske prakse
<p>Član 6</p>	<p><i>Nealon i Hallam protiv protiv Ujedinjenog Kraljevstva</i>, br. 32483/19 i 35049/19</p> <p>11. juni 2024.</p> <p>Veliko Vijeće</p>	<p>Naknada štete nakon ukidanja osuđujuće presude.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Odbijanje zahtjeva podnosioca predstavke za naknadu štete zbog greške u suđenju, nakon što je presuda kojom su oglašeni krivim ukinuta kao "nesigurna." - Nadovezuje se na predmet <i>Allen protiv Ujedinjenog Kraljevstva</i> [Veliko vijeće]. - Primjenjivost člana 6. st. 2.: poveznica između ishoda krivičnog postupka i postupka za naknadu štete koji je uslijedio nakon toga (primjena principa utvrđenih u predmetu <i>Allen</i> u vezi primjenjivosti), paragrafi 127 do 129. - Obratiti pažnju na to da je Sud konsultirao sudske prakse u vezi troškova postupka i prethodnih odštetnih zahtjeva optuženih nakon oslobađajućih presuda i obustavljanja postupka. Smatrao je da više nije bilo potrebno, niti poželjno održavati tu razliku i dodjeljivati viši stepen zaštite osobama koje su oslobođene pravomoćnom presudom, paragrafi 157 do 167. - Obratiti pažnju na to da je novi test određen prema članu 6 st. 2. Bez obzira na prirodu postupaka koji su nakon toga uslijedili i bez obzira na to da li je krivični postupak okončan oslobađajućom presudom ili obustavljanjem, odluke i obrazloženje domaćih donosilaca odluka u postupcima koji su uslijedili bi predstavljali povredu člana 6 st. 2 ako bi time došlo do imputiranja krivične odgovornosti podnosiocima predstavke, odnosno, ako bi odražavali stav da je on ili ona kriv/a prema krivičnom standardu za počinjenje krivičnog djela, paragraf 168. - Sud je pojasnio da nema prava na odštetu zbog greške u suđenju prema članu 6 st. 2 nakon što je osuđujuća presuda ukinuta (član 3. Protokola br. 7 ne predstavlja oblik <i>lex specialis</i> kojim se isključuje primjena člana 6 st. 2 za odštetne zahtjeve zbog greške u suđenju). - Obratiti pažnju da je Sud naglasio da član 6 st. 2 štiti nevinost u očima zakona (tj. da nije kriv prema krivičnom standardu), a ne pretpostavku nevinosti. Stoga, u predmetima u kojima se radi o odbijanju odštete zbog greške u suđenju, takvo odbijanje će predstavljati povredu člana 6 st. 2 samo ako bi time zaista došlo do imputiranja krivične odgovornosti podnosiocu predstavke. <p>Negativno utvrditi da se nije moglo dokazati prema izuzetno visokom standardu dokazivanja van svake razumne sumnje da podnosilac predstavke nije počinio krivično djelo - pozivajući se na novu ili novo</p>

		otkrivenu činjenicu ili slično - nije jednako pozitivnom nalazu da je on ili ona počinio/ila krivično djelo, paragrafi 180 i 181. Nema povrede člana 6. stav 2. Konvencije.
Član 10	<i>RFE/RL Inc. i drugi protiv Azerbejdžana,</i> br. 56138/18 i 5 drugih 13. juni 2024. Odjel I	Zabrana rada medija. - Blokiranje četiri medijske kuće na osnovu toga da su neki članci koje su objavili sadržavali navodno nezakonit sadržaj koji "nije propisan zakonom." - Nepredvidiv, proizvoljan i očigledno nerazuman način tumačenja i/ili primjene domaćeg zakona, paragrafi 92 do 107. Povreda člana 10. Konvencije.
Član 5	<i>Cvikova protiv Slovačke,</i> br. 615/21, 9427/21 i 36765/21 13. juni 2024. Odjel I	Pritvor određen sudiji. - Pritvor određen sudiji prije početka suđenja zbog optužbi za krivična djela povezana sa sumnjama o korupciji, zloupotrebi političke moći i uplitanja u nezavisnost pravosuđa. - Prvobitno određivanje pritvora zasnovano na "relevantnom" i "dovoljnom" osnovu, paragrafi 74 do 77. Ovo nije slučaj sa produženjem pritvora podnositeljice predstavke, nakon što je njen zahtjev za puštanjem na slobodu odbijen, paragrafi 78 do 82. Nema povrede člana 5 st. 1 (c) i 3 Konvencije u vezi prvog određivanja pritvora. Povreda člana 5 st. 1 (c) i 3 Konvencije u odnosu na pritvor nakon odbijanja njenog zahtjeva za puštanje na slobodu.
Član 8 Član 14	<i>Daniel Karsai protiv Mađarske,</i> br. 32312/23 13. juni 2024. Odjel I	Ljekarska pomoć u umiranju. - Nemogućnost za terminalno bolesnog pacijenta, koji boluje od neizlječive progresivne neurodegenerativne bolesti da dobije ljekarsku pomoć u umiranju. Razlika u liječenju terminalno bolesnih pacijenata na aparatima za održavanje života koji imaju koristi od odbijanja ili povlačenja intervencije za održavanje života. - Sud je preispitao predmet na osnovu člana 8 u svjetlu i negativnih i pozitivnih obaveza, za koje smatra da su isprepletene u okolnostima predmeta, paragrafi 135 i 136.

		<p>- Obratiti pažnju na procjenu Suda dubokih etičkih i društvenih implikacija ljekarske pomoći u umiranju: ostvarivanje zakonitih ciljeva obuhvatilo je i zaštitu života ranjivih pojedinaca pod rizikom od zlostavljanja, održavanje etičkog integriteta medicinske struke i zaštitu morala društva kao cjeline u vezi značenja i vrijednosti ljudskog života, paragrafi 137 do 152.</p> <p>- Obratiti pažnju na procjenu Suda o slobodi procjene tužene države u vezi ljekarske pomoći u umiranju, posebno upućivanje na komparativne i međunarodne pravne dokumente, paragrafi 142 do 144. Vidjeti također u vezi krivične odgovornosti za djelo asistiranog samoubistva počinjenog u inostranstvu, paragrafi 160 do 163.</p> <p>- Sud je odbacio argument da bi egzistencijalna patnja terminalno bolesnog pacijenta mogla, kao takva, predstavljati obavezu države da legalizira ljekarsku pomoć u umiranju u okviru člana 8. Naglasio je da se palijativnom njegom osigurava dostojanstveno okončanje života i da je povišeno stanje ranjivosti terminalno bolesnog pacijenta opravdavalo temeljno humani pristup, nužno uključujući palijativnu njegu koja je vođena samilošću i visokim medicinskim standardima, paragrafi 154 do 158. Odbijanje podnosioca predstavke da primi sredstvo za smirenje predstavljalo je legitiman lični izbor, samo zbog kojeg se nije moglo tražiti od organa vlasti da pruže alternativna rješenja ili legaliziraju ljekarsku pomoć u umiranju, paragraf 155.</p> <p>- Sud je primijetio potrebu da se odgovarajuće pravne mjere iz oblasti ljekarske pomoći u umiranju trebaju revidirati, s obzirom na razvoj situacije u evropskim društvima i relevantnim međunarodnim standardima o medicinskoj etici, paragraf 167.</p> <p>- U vezi predstavke prema članu 14, Sud je naglasio da za razliku od ljekarske pomoći u umiranju, odbijanje ili povlačenje intervencije za održavanje života je samo po sebi povezano sa pravom na slobodan i informirani pristanak na medicinske intervencije, uveliko prepoznato u Evropi, podržano od medicinske struke i izričito zagantirano Oviedo konvencijom iz 1997. godine, paragraf 175.</p> <p>Nema povrede člana 8. Konvencije. Nema povrede člana 14. u vezi sa članom 8. Konvencije.</p>
<p>Član 2 (materijalno i procesno)</p>	<p><i>T. V. protiv Hrvatske,</i> br. 47909/19</p> <p>11. juni 2024.</p> <p>Odjel II</p>	<p>Smrt tokom policijske intervencije.</p> <p>- Smrt partnera podnosioca predstavke, koji je imao historiju mentalnih problema, tokom policijske intervencije tokom koje je držan u ležećem položaju.</p> <p>- Nezakonita upotreba biber spreja i nedostatak potrebne specijalne njege osobe sa mentalnim problemima, paragraf 54.</p>

		<p>- Žrtva je na silu držana u ležećem položaju (prsima na dolje), opasnom i životno-ugrožavajućem položaju koji može dovesti do asfiksije (vidjeti također predmet <i>V v. protiv Češke Republike</i>), duži vremenski period, paragrafi 55 i 57.</p> <p>- Neadekvatna medicinska asistencija tokom transporta u ambulantnim kolima uprkos zdravstvenom stanju koje se pogoršavalo, paragraf 56.</p> <p>Povreda člana 2. (materijalno i procesno) Konvencije.</p>
<p>Član 3. Protokola br. 1</p>	<p><i>Kokëdhima protiv Albanije</i>, br. 55159/16</p> <p>11. juni 2024.</p> <p>Odjel III</p>	<p>Ukidanje delegatskog mandata.</p> <p>- Ukidanje mandata delegatu parlamenta zbog nekompatibilnosti ove funkcije sa njegovim učešćem u poslovnim aktivnostima, tačnije zbog činjenice da je kompanija u kojoj je bio jedini dioničar ostvarivala prihod iz ugovora sa državnim organima.</p> <p>- Obratiti pažnju na procjenu Suda o predvidljivosti sporne mjere, posebno u vezi sudske prakse Ustavnog suda u ovom pogledu, paragrafi 61 do 65.</p> <p>- Podnosilac predstavke nije poduzeo sve potrebne mjere da otkloni sukob interesa u vrijeme preuzimanje svog mandata, paragrafi 67 do 69.</p> <p>Nema povrede člana 3. Protokola broj 1 Konvencije.</p>
<p>Član 8</p>	<p><i>Dian protiv Danske</i> (odluka), br. 44002/22</p> <p>13. juni 2024. (pisani otpravak)</p> <p>Odjel IV</p>	<p>Prosjačenje.</p> <p>- Osuđujuća presuda na dvadeset dana zatvora zbog prosjačenja na ulici.</p> <p>- Nadovezivanje na predmet <i>Lacatus protiv Švicarske</i>.</p> <p>- Nema prava na prosjačenje u okviru člana 8 Konvencije, paragraf 44.</p> <p>- Obratiti pažnju na to da je Sud razlikovao premet <i>Lacatus</i> u pogledu ranjivosti podnosioca predstavke i "ekonomske i socijalne situacije": sadašnji podnosilac predstavke imao je pravo na socijalnu pomoć; imao primanja od drugih aktivnosti; više puta putovao u Rumuniju gdje ima kuću; redovno slao novac svojoj porodici u Rumuniji; u vrijeme počinjenja prekršaju posjedovao svotu novca, paragrafi 45 do 51.</p> <p>- Nema blanketne zabrane prosjačenja (za razliku od predmeta <i>Lacatus</i>), paragraf 55.</p> <p>Nedopuštena predstavka: nespojivost <i>ratione materiae</i>.</p>

<p>Član 41. (pravično zadovoljstvo)</p>	<p><i>SCI Le Château du Francport protiv Francuske,</i> br. 3269/18</p> <p>13. juni 2024.</p> <p>Odjel V</p>	<p>Oduzimanje imovine u kontekstu krivične istrage.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zapljena dvorca na period od 4 godine zbog krivične istrage, što je rezultiralo time da je dvorac propao. - Dodijeljena materijalna i nematerijalna odšteta zbog povrede člana 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju.
---	--	---

Sedmični pregled sudske prakse
17. - 21. juni 2024. godine

Član	Predmet	Razvoj sudske prakse
Član 10	<p><i>Boronyak protiv Mađarske</i>, br. 4110/20</p> <p>20. juni 2024.</p> <p>Odjel I</p>	<p>Otkrivanje povjerljivih podataka iz ugovora.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Izricanje novčane kazne glumcu zato što je otkrio povjerljive informacije o uslovima ugovora, posebno njegovom honoraru, privatnoj produkcijskoj kompaniji. - Novi činjenični scenario. - Ograničavanje fizičkog lica u kontekstu privatnog, ugovornog odnosa kojim se garantira procjena prema pozitivnim obavezama tužene Države prema članu 10, paragraf 34. - Obratiti pažnju na razliku koju je Sud pronašao između konteksta sadašnjeg profesionalnog ugovora i konteksta sudske prakse o zviždačima, paragraf 35. - Postojanje adekvatnih mehanizama da bi se osigurao pristup javnosti predmetnim informacijama bez obzira na klauzulu o zabrani otkrivanja informacija: zakonska obaveza da se takvi podaci otkriju na zahtjevu, paragrafi 46 i 47. <p>Nema povrede člana 10. Konvencije.</p>
Član 8	<p><i>Namazli protiv Azerbejdžana</i>, br. 8826/20</p> <p>20. juni 2024.</p> <p>Odjel I</p>	<p>Posjete advokata zatvorenicima. Pregled advokatovih dokumenata.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pregled advokatovih dokumenata od strane zatvorskog osoblja prije i nakon susreta sa njegovim klijentom u zatvoru u odsustvu svake sumnje o prestupu. - Domaće odredbe opće prirode bez razlikovanja advokata zatvorenika od drugih posjetilaca u smislu specijalnog statusa advokata u suđenju, paragrafi 50 do 52. <p>Povreda člana 8. Konvencije.</p>
Član 5	<p><i>Friedrich i drugi protiv Poljske</i>, br. 25344/20 i 17 drugih</p> <p>20. juni 2024.</p>	<p>Pritvor aktivista.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hapšenje aktivista povezanih sa Greenpeaceom i novinara, nakon što je prekinut protest koji je održan na moru, medijsko praćenje i zadržavanje plovila u poljskim internim vodama. - Obratiti pažnju na primjenjivost člana 5. s obzirom na prirodu i trajanje ograničenja nametnutih podnosiocima predstavke prisutnih na plovilu Rainbow Warrior (paragrafi 159 do 168), kao i na plovilu i/ili u prostorijama Granične straže (paragrafi 169 do 186).

	<p>Odjel I</p>	<p>- Obratiti pažnju na procjenu sudske kontrole kratkoročnog pritvora prema članu 5. st. 4 u kontekstu predmeta u kojem su podnosioci predstavke već bili pušteni na slobodu, paragrafi 228 do 230.</p> <p>Povreda člana 5. st. 1. i 2. Konvencije. Član 5. st. 4. nedopuštena predstavka - očigledno neosnovana.</p>
<p>Član 10</p>	<p><i>Suprun i drugi protiv Rusije</i>, br. 58029/12 i 4 drugih</p> <p>18. juni 2024.</p> <p>Odjel III</p>	<p>Pristup javnosti arhivskim informacijama o političkom režimu.</p> <p>- Odbijanje da se podnosiocima predstavke omogući pristup arhivskim informacijama o sovjetskoj političkoj represiji, da naprave kopije ili fotografiraju iste.</p> <p>- Primjenjivost člana 10: obratiti pažnju na primjenu kriterija utvrđenih u predmetu <i>Magyar Helsinki Bizottság protiv Mađarske</i> [Veliko vijeće], paragrafi 72 do 77.</p> <p>- Propust organa vlasti da pokažu kako je otkrivanje spornih informacija uticalo na privatnost pojedinaca za koje se pretpostavljalo da su preminuli, paragrafi 96 do 98.</p> <p>- Tražen je pristup službenim podacima koji su prikupljeni u historijskom periodu koji se odnosio na javni i profesionalni (ali ne i lični) život stranaka, paragraf 99.</p> <p>Povreda člana 10. Konvencije.</p>
<p>Član 11 (čitati u svjetlu člana 10)</p>	<p><i>Andrey Rylkov i drugi protiv Rusije</i>, br. 37949/18 i 84 drugih</p> <p>18. juni 2024.</p> <p>Odjel III</p>	<p>Nevladine organizacije.</p> <p>- Nazivanje nevladine organizacije koja je podnosilac predstavke "nepoželjnom" ili "nepropisanom zakonom" je nepredvidljivo i proizvoljno.</p> <p>- Novi činjenični scenario: dok su se prethodni predmeti odnosili na nazivanje državljanina/pravnih subjekata "stranim agentima" (vidjeti primjer <i>Ecodefence i Drugi protiv Rusije</i>), sadašnji predmet odnosi se na "nepoželjne" NVO koje su većinom strane.</p> <p>- Odsustvo izričitih kriterija za klasifikaciju aktivnosti stranih ili međunarodnih NVO kao "nepoželjnih", te nedostatak dovoljnih zaštitnih mjera od zloupotrebe, paragrafi 89 do 94.</p> <p>Povreda člana 11. Konvencije.</p>

<p>Član 3</p> <p>Član 8</p>	<p><i>A.P. protiv Armenije</i>, br. 58737/14</p> <p>18. juni 2024.</p> <p>Odjel IV</p>	<p>Seksualno zlostavljanje maloljetnika. Objavljivanje sudske odluke u vezi sa naknadom štete.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Seksualno zlostavljanje 14-godišnje učenice sa intelektualnim invaliditetom od strane nastavnika u državnoj školi koju je pohađala. Objavljivanje punog imena i prezimena i adrese podnositeljice predstavke sa punim tekstom sudske odluke kojom je njena građanska parnica za odštetu zbog seksualnog zlostavljanja odbačena. - Nedostatak zakonodavnog i regulatornog okvira za prevenciju, detekciju i prijavljivanje seksualnog zlostavljanja maloljetnika i edukacije osoba koje kroz rad dolaze u kontakt sa djecom, paragrafi 117 do 122. Obratiti pažnju na upućivanje Suda na međunarodne i evropske pravne materijale koji podržavaju njegove zaključke. - Povećana dužnost da se poduzmu preventivne operativne mjere zbog ranjivosti podnositeljice predstavke kao djeteta sa mentalnim invaliditetom, paragrafi 123 do 125. - Građanska parnica direktno je povezana sa pretrpljenim seksualnim zlostavljanjem. Otkrivanje informacija konstantno je držalo podnositeljicu zahtjeva i njenu porodicu u nesigurnosti da će biti identificirana kao žrtva seksualnog zločina, paragrafi 156 do 159. <p>Povreda člana 3. Konvencije (materijalni aspekt).</p> <p>Povreda člana 8. Konvencije (privatni život).</p>
<p>Član 3</p> <p>Član 8</p>	<p><i>Z. protiv Češke Republike</i>, br. 37782/21</p> <p>20. juni 2024.</p> <p>Odjel V</p>	<p>Seksualno zlostavljanje ranjive odrasle osobe.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Seksualno zlostavljanje ranjive odrasle osobe od strane svećenika koji je također bio i njen univerzitetski profesor. - Primjena principa utvrđenih u predmetu <i>M.C. protiv Bugarske</i>. - Organi domaćih vlasti imali su ograničeno tumačenje činjenica i pravnog okvira u vezi krivičnog djela silovanja: nedostatak razmatranja konteksta predmeta, navodi podnositeljice predstavke o njenom psihološkom stanju, stanje ranjivosti i ovisnosti, paragrafi 57 i 58. <p>Povreda člana 3. i 8. Konvencije.</p>
<p>Član 14 u vezi sa članom 5</p>	<p><i>Spišák protiv Češke Republike</i>, br. 13968/22</p> <p>20. juni 2024.</p>	<p>Kontrola pritvora.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Period automatske sudske kontrole u slučaju pritvora za maloljetnike duži nego za punoljetne osobe koje se krivično gone za istu kategoriju krivičnog djela.

	Odjel V	<ul style="list-style-type: none"> - Obratiti pažnju na procjenu Suda u pogledu primjene člana 14 u okolnostima predmeta: da li automatska sudska kontrola spada u opseg člana 5. Konvencije, paragraf 71. - Manje povoljan sporni tretman ne može se opravdati činjenicom da se maloljetnici tretiraju povoljnije u drugim aspektima krivičnog postupka, paragrafi 77 i 78. - Razlika u tretmanu koja se temelji na dobi suprotna je cilju koji režim pritvaranja maloljetnika teži i sveprožimajuća namjera domaćih pravila da se maloljetnicima obezbjedi povoljniji tretman, paragrafi 79 i 80. - Obratiti pažnju na upućivanje Suda na međunarodne i evropske pravne materijale koji podržavaju njegove zaključke, paragraf 82. <p>Povreda člana 14. u vezi sa članom 5. Konvencije.</p>
--	---------	--

Sedmični pregled sudske prakse
24. – 28. juni 2024. godine

Član	Predmet	Razvoj sudske prakse
<p>Više članova Konvencije i pratećih protokola</p>	<p><i>Ukrajina protiv Rusije</i> u vezi Krima), br. 20958/14 25. juni 2024. Veliko vijeće</p>	<p>Prakse Rusije na teritoriji Krima.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Upravne prakse Rusije na Krimu što je rezultiralo višestrukim povredama ljudskih prava. - Nadležnost <i>ratione temporis</i>: obratiti pažnju da je Sud potvrdio principe utvrđene u predmetu <i>Pivkina i Drugi protiv Rusije</i> (odluka), koji su primjenjivi kada se rješavaju pojedinačni predmeti protiv Ruske Federacije, posebno kada sporni događaji obuhvataju datum kada je Država prestala biti Ugovorna strana Konvencije, paragrafi 892 do 897. - Obratiti pažnju na pristup Suda u vezi "zakonitosti" kriterija u okolnostima kada tužena Država, koja vrši "efektivnu kontrolu" nad područjem van svoje međunarodno priznate teritorije, zamjeni postojeće zakone tog područja sa vlastitim zakonima. Sud je razlikovao svoju prethodnu sudsku praksu u sličnim situacijama (<i>Loizidou protiv Turske</i> (meritum); <i>Mozer protiv Republike Moldavije i Rusije</i> [Veliko vijeće]; <i>Ilaşcu i drugi protiv Moldavije i Rusije</i> [Veliko vijeće]; i <i>Mamasakhlisi i Drugi protiv Gruzije i Rusije</i>) i tumačio pojam "zakonitosti" u svjetlu principa međunarodnog humanitarnog prava i okolnosti predmeta, paragrafi 931 do 946. - Obratiti pažnju na pristup Suda prilikom utvrđivanja postojanja administrativnih praksi prisilnih nestanaka u suprotnosti s članom 2. Konvencije: ispitivanje takvih tužbi ne bi se trebalo ograničiti samo na one pojedince koji su u konačnici ostali nestali. Desio se "dovoljan broj" otmica da to postane praksa ili sistem ("ponavljanje djela") što je samo po sebi predstavljalo prijetnju po život da se primjeni član 2., vidi paragrafe 968 do 970. - Obratiti pažnju na pojašnjenje Suda o primjenjivosti člana 18 u vezi sa članovima 6 i 7. Što se tiče člana 6. potvrđeno je da dopušta i eksplicitna i implicitna ograničenja, a bitne zloupotrebe od strane države mogle bi se očitovati u pogledu prava zaštićenih članom 6 (paragrafi 1337-1338). Sud je time našao da bi se član 18 mogao primijeniti u vezi sa članom 6. Nasuprot tome, s obzirom na nedostupnu prirodu prava zagarantiranih članom 7., Sud je smatrao da se član 18 ne može primjenjivati zajedno s njim, paragrafi 1339-1340. <p>Višestruke povrede članova Konvencije i pratećih protokola.</p>

<p>Član 10</p>	<p><i>National Youth Council of Moldova protiv Republike Moldavije</i>, br. 15379/13</p> <p>25. juni 2024.</p> <p>Odjel II</p>	<p>Sloboda govora. Korištenje stereotipa u kampanji protiv diskriminacije.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Odbijanje da se udruženju koje je podnosilac predstavke dozvoli isticanje antidiskriminacijskog plakata na reklamnim panoima s obrazloženjem da karikature na nedostojanstven i ponižavajući način prikazuju određene društvene skupine (romi i osobe s invaliditetom). - Zanimljiv činjenični scenario: upotreba stereotipa da se pošalje antidiskriminacijska poruka. - Sporni poster je bio istaknut u kontekstu antidiskriminatorne kampanje, šireći "društveni" publicitet o temi od javnog interesa, paragraf 73. - Dok su karikature ponavljale negativne stereotipe, sadržavale su i element preuveličavanja. Jasno je da je namjera bila da se skrene pažnja upravo na stereotipe koji postoje u društvu i na diskriminaciju koju ove ranjive grupe ispaštaju. Poster nije prenosio govor mržnje ili netoleranciju, paragrafi 76-77. - Malo je vjerovatno da će poster prouzrokovati ozbiljne posljedice po ranjive grupe (romi i osobe s invaliditetom), a čije interese je imao za cilj da zaštiti, paragraf 79. <p>Povreda člana 10. Konvencije.</p>
<p>Član 6 (građanski aspekt)</p>	<p><i>Kurkut i ostali protiv Turske</i>, br. 58901/19 i drugih</p> <p>25. juni 2024.</p> <p>Odjel II</p>	<p>Odbijanje imenovanja službenika zbog rezultata provjere prošlosti.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Upravni postupak u vezi odbijanja imenovanja podnosioca predstavke, koji su ispunili sve formalne uslove, na pozicije javnih službenika zbog negativnih provjera prošlosti. - Iscrpljivanja domaćih pravnih lijekova: obratiti pažnju na pristup Suda u okolnostima predmeta u kojima je nadležni upravni sud napravio jasnu procesnu grešku za koju se ne mogu kriviti podnosioci predstavke (vidjeti, <i>mutatis mutandis</i>, <i>Majski protiv Hrvatske (br. 2)</i>, paragrafi 66-72, u kontekstu pristupa sudu), paragrafi 93-94. - Propust domaćih sudova da iskomuniciraju prema podnosiocima predstavke informacije o spornim provjerama prošlosti i zatraže od njih da se očituju o navodima protiv njih, paragraf 105. - Podnosiocima predstavke nisu bile date informacije o konkretnom činjeničnom osnovu za njihovu negativnu ocjenu provjere prošlosti, što je onemogućilo njihovu odbranu u praksi, paragraf 106. <p>Povreda člana 6. stav 1. Konvencije.</p>

<p>Član 6 Član 8</p>	<p><i>Büttner i Krebs protiv Njemačke</i> (odluka), br. 27547/18</p> <p>27. juni 2024. (pisani otpravak)</p> <p>Odjel IV</p>	<p>Aerodrom u blizini doma. Procjena uticaja aerodroma na okoliš.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Procesni nedostaci u proceduri odobravanja planiranja za aerodrom u blizini doma podnosilaca predstavke. - Interesantan činjenični scenario. Tužba podnosilaca predstavke prema članu 8 je procesne, a ne materijalne, prirode (uporediti i kontrastirati sa predmetima <i>Hatton i drugi protiv Ujedinjenog Kraljevstva</i> [Veliko vijeće] i <i>Flamenbaum i drugi protiv Francuske</i>), paragraf 72. - Domaći sudovi su priznali da su se procesni nedostaci desili u javnoj konsultaciji i procjeni uticaja aerodroma na okoliš, što međutim nije uticalo na ishod odluke o planiranju. <p>Suprotstavljeni interesi javnosti su dobro izbalansirani u pomenutoj odluci, paragrafi 74- 78.</p> <p>Nedopuštena predstavka: očigledno neosnovana.</p>
<p>Član 3 Član 14</p>	<p><i>Bechi protiv Rumunije</i>, br. 45709/20</p> <p>25. juni 2024.</p> <p>Odjel IV</p>	<p>Postupanje sa zatvorenikom pozitivnog na virus HIV-a.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Materijalni uslovi pritvora i odvojenost od ostalih zatvorenika zbog pozitivnosti na virus HIV-a. - Diferencirano postupanje u odnosu na obične pritvorenike s ciljem da se podnosiocu predstavke pruže bolji uslovi prilagođeni njegovim medicinskim potrebama i dobrobiti, paragrafi 56-63. <p>Nema povrede člana 3. Konvencije samostalno ili u vezi sa članom 14.</p>

Sedmični pregled sudske prakse
1. – 5. juli 2024. godine

Član	Predmet	Razvoj sudske prakse
Član 1. Protokola br. 1	<i>Rustamkhanli protiv Azerbejdžana</i> , br. 24460/16 4. juli 2024. Odjel I	Blokiranje bankovnih računa izdavačke kuće. - Blokiranje su izvršili poreski organi kako bi se osiguralo plaćanje poreskih dugova (legitiman cilj), paragraf 58. - Nedostatak procjene proporcionalnosti od strane domaćih sudova prilikom preispitivanja odluke poreskih organa vlasti, paragraf 64. - Sporna mjera izrečena na neodređeno vrijeme bez mogućnosti revizije u redovnim intervalima, paragraf 65. Povreda člana 1. Protokola broj 1 Konvencije.
Član 6 (građanski aspekt)	<i>TMMOB i Karakuş Candan protiv Turske</i> (odluka), br. 46514/15 4. juli 2024. (pisani otpravak) Odjel II	Osporavanje odluke o planiranju. Gradnja objekta u zaštićenoj šumi. - Navodni propust da se izvrši presuda kojom se nalaže obustavljanje izvršenja odluke Gradskog vijeća Ankare da zemljište učine dostupnim za izgradnju zgrade u zaštićenoj šumi. - Tužba podnositelca predstavke odnosila se na njihovo osporavanje odluke o planiranju da se zaštiti šuma od javnog interesa, koja se nije odnosila na "građansko" pravo u okviru značenja člana 6 Konvencije, paragraf 45-47. - Obratiti pažnju na to da je Sud razlikovao sadašnji predmet od predmeta <i>Collectif national d'information et d'opposition à l'usine Melox - Collectif stop Melox et Mox protiv Francuske</i> i <i>Association Burestop 55 i Drugi protiv Francuske</i> , paragraf 46. Nedopuštena predstavka: nespojiva <i>ratione materiae</i>.
Član 5 st. 1. (f) i 4	<i>B.A. protiv Kipra</i> , br. 24607/20 2. juli 2024. Odjel III	Pritvor tražioca azila. - Pritvor tražioca azila na period duži od dvije godine i devet mjeseci na osnovu državne sigurnosti i hitnosti žalbenog postupka koji je preispitivao zakonitost pritvora. - Primjena predmeta <i>Saadi protiv Ujedinjenog Kraljevstva</i> [Veliko vijeće] i <i>Suso Musa protiv Malte</i> (uporediti i kontrastirati sa predmetom <i>M.B. protiv Nizozemske</i>).

		<p>- Proizvoljnost: nedostatak dovoljno bliske povezanosti između osnove za sprječavanje neovlaštenog ulaska i cilja takvog sprječavanja, paragrafi 62 do 64.</p> <p>Povreda člana 5. st. 1. Konvencije. Povreda člana 5. st. 4. Konvencije.</p>
<p>Član 35, st. 3 (a)</p>	<p><i>Y.T. protiv Bugarske</i> (revidirana), br. 41701/16</p> <p>4. juli 2024.</p> <p>Odjel V</p>	<p>Zloupotreba prava. Obaveza apelanata da Sud informiše o novim informacijama.</p> <p>- Propust da se informira Sud o postojanju nove situacije i da se pruže relevantne informacije (na domaćem nivou je odobrena rekonstrukcija pola).</p> <p>- Nova primjena pravila 80. Poslovnika Suda: revizija presude praćena procjenom da li je pravo na pojedinačnu tužbu zloupotrebjeno.</p> <p>- Pravno priznanje rekonstrukcije pola u domaćem kontekstu prije presude ovog Suda; propust podnosioca predstavke da podnese jasno relevantne informacije o povredi pravila 44. i 47. (paragrafi 30 do 39).</p> <p>- Nedopuštenost predstavke ne utiče na obaveze tužene Države prema članu 8 u vezi pravnog priznanja rekonstrukcije pola, paragrafi 42 i 43.</p> <p>Nedopuštena predstavka: zloupotreba prava na podnošenje pojedinačne tužbe.</p>
<p>Član 2 (procesni aspekt)</p>	<p><i>Oghlishvili protiv Gruzije</i>, br. 7621/19</p> <p>4. juli 2024.</p> <p>Odjel V</p>	<p>(Ne)efikasnost istrage.</p> <p>- Nedostatak djelotvorne istrage navodnog samoubistva kćerke podnositeljice predstavke u kontekstu nasilja u porodici.</p> <p>- Propust da se adekvatno istraže sve vjerodostojne linije istrage, paragraf 49.</p> <p>- Nastupanje roka zastare za krivično gonjenje zbog neaktivnosti organa vlasti čime je istraga lišena potencijalne iskoristivosti i time svake potencijalne djelotvornosti, paragraf 50.</p> <p>Povreda člana 2. (procesno) Konvencije.</p>

Sedmični pregled sudske prakse
8. - 12. juli 2024. godine

Član	Predmet	Razvoj sudske prakse
<p>Član 8 (privatni život)</p>	<p><i>W.W. protiv Poljske</i>, br. 31842/20</p> <p>11. juli 2024.</p> <p>Odjel I</p>	<p>Izdržavanje kazne zatvora. Transrodne osobe. Hormonska terapija.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Odbijanje dozvole transrodnoj osobi da nastavi sa propisanom hormonskom terapijom nakon premještaja u novi zatvor. - Obratiti pažnju na pristup Suda predmetu u kojem je prisutno ograničenje, paragrafi 85 do 87. - Sporna odluka dotakla sa slobode podnositeljice predstavke da definiira svoj rodni identitet, jedan od najosnovnijih suštinskih elementa semoodređivanja, paragraf 91. - Hormonska terapija bila je odgovarajuće, čak i neophodno liječenje za zdravlje podnositeljice predstavke, paragraf 93. - Nije bilo tehničkih ili financijskih poteškoća za zatvorske vlasti - podnositeljica predstavke snosila je troškove lijekova, paragraf 94. - Kao transrodna osoba koja je prolazila proceduru promjene pola, podnositeljica predstavke bila je posebno ranjiva i stoga trebala pojačanu zaštitu od strane zatvorskih vlasti, paragraf 96. <p>Povreda člana 8. Konvencije.</p>
<p>Član 2 (materijalni i procesni)</p>	<p><i>Selçuk protiv Turske</i>, br. 23093/20</p> <p>9. juli 2024.</p> <p>Odjel II</p>	<p>Prevenција terorističkih napada.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Navodni propust da se poduzmu operativne mjere u cilju sprečavanja terorističkog napada u Ankari. - Pozitivne obaveze vlasti da poduzmu sve neophodne preventivne mjere u slučaju rizika terorističkog napada, paragrafi 99-101. - Posebne poteškoće vezane za prevenciju terorističkih napada, paragrafi 103 i 107. - Vlasti nisu bile svjesne da je postojala ozbiljna, predvidljiva i neizbježna prijetnja terorističkih napada, no ipak su usvojile određene preventivne mjere da obezbjede sigurnost demonstracija (posebno za slanje spasilačkih službi u hitnim slučajevima, koje su mogle relativno brzo pružiti adekvatnu brigu podnosiocu predstavke), paragrafi 104-108.

		<p>- Domaći zakoni dali su podnosiocu predstavke djelotvoran pravni lijek za naknadu nematerijalne štete koju je pretrpio, paragrafi 114-121.</p> <p>Nema povrede člana 2. Konvencije.</p>
<p>Član 35 st. 1 (šest mjeseci)</p>	<p><i>Victoria Cassar protiv Malte</i> (odluka), br. 14179/21</p> <p>11. juli 2024. (pisani otpravak)</p> <p>Odjel II</p>	<p>Rok za podnošenje predstavke Sudu.</p> <p>- Kašnjenje duže od dvije sedmice da se ponovo otpremi predstavka Sudu nakon što je podnositeljica predstavke postala svjesna problema sa poštanskom službom.</p> <p>- Iako nije odgovorna za problem, podnositeljica predstavke nije marljivo slijedila svoje interese i nije pružila nikakvo objašnjenje koje bi opravdalo kašnjenje u ponovnom slanju predstavke, paragraf 40.</p> <p>Nedopuštena predstavka zbog nastupanja zastare.</p>
<p>Član 8 (porodični život)</p>	<p><i>Savinovskih i drugi protiv Rusije</i>, br. 16206/19</p> <p>9. juli 2024.</p> <p>Odjel III</p>	<p>Transrodne osobe. Ukidanje starateljstva.</p> <p>- Ukidanje starateljstva i sporazuma o starateljskoj brizi transrodnoj osobi za dvoje maloljetnika na osnovu njegovog "transseksualizma" i promjene rodnog identiteta.</p> <p>- Položaj staratelja podnosioca predstavke da zastupa dvoje djece (uporediti i kontrastirati sa predmetom <i>V.D. i drugi protiv Rusije</i>), paragraf 77.</p> <p>- Nadovezivanje na predmet <i>A.M. i drugi protiv Rusije</i>: propust domaćih organa vlasti da provedu detaljnu analizu cjelokupne porodične situacije i donesu uravnoteženu i razumnu procjenu interesa svake osobe uz konstantnu brigu da se pronađe najbolje rješenje za djecu, paragrafi 72-76.</p> <p>- Rješenje o ukidanju starateljstva koje nije potkrijepljeno nikakvim individualiziranim stručnim ispitivanjem podnosioca predstavke i djece ili bilo kakvom naučnom studijom o uticaju promjene rodnog identiteta na psihičko zdravlje i razvoj djece, ali o pravnoj nemogućnosti prihvaćanja istospolnih parova kao staratelja, kao i o tradiciji i mentalitetu ruskog društva, paragraf 73.</p> <p>Povreda člana 8. Konvencije.</p>
<p>Član 8</p>	<p><i>Konstantin-Lucian Spinu protiv Rumunije</i> (odluka), br. 17/19</p>	<p>Izdržavanje kazne zatvora. Zahtjev zatvorenika za odlazak na dopust.</p> <p>- Odbijanje zahtjeva podnosioca predstavke za zatvorski dopust da posjeti svoju baku.</p> <p>- Interesantan činjenični scenario.</p>

	<p>11. juli 2024. (pisani otpravak)</p> <p>Odjel IV</p>	<p>- Obratiti pažnju da je Sud razlikovao sadašnji predmet od predmeta koji su se odnosili na dopust zbog prisustvovanja na sahrani ili posjete bolesnim rođacima, paragrafi 29-30.</p> <p>- Vlasti su pažljivo ispitale zahtjev i u skladu sa situacijom podnosioca predstavke u zatvoru (uključujući i težinu krivičnog djela zbog kojeg je u zatvoru), paragrafi 34-35.</p> <p>Nedopuštena predstavka: očigledno neosnovana.</p>
<p>Član 2 (materijalni aspekt)</p>	<p><i>Sahraoui i drugi protiv Francuske</i>, br. 35402/20</p> <p>11. juli 2024.</p> <p>Odjel V</p>	<p>Izdržavanje kazne zatvora. Smrt zatvorenika.</p> <p>– Smrt zatvorenika, ovisnika o drogama, u zatvoru zbog intoksikacije propisanim i nepropisanim lijekovima.</p> <p>- Interesantan scenario.</p> <p>- Zatvorenik je bolovao od patologija koje su otežale njegovo stanje sa kojim ovlašteni ljekari nisu bili upoznati, paragrafi 60-62.</p> <p>- Smrt nije povezana sa nedostatkom nadzora ili pogreškom od strane nadležnih tijela – kontakti s medicinskim osobljem bili su najmanje svakodnevni, paragrafi 69-72.</p> <p>- Vlasti se ne mogu kriviti što podnosilac predstavke nije slijedio propisani medicinski tretman i uzimao lijekove bez recepta (navodno od drugih zatvorenika), paragrafi 71-72.</p> <p>Nema povrede člana 2. Konvencije.</p>
<p>Član 7</p>	<p><i>Delga protiv Francuske</i>, br. 38998/20</p> <p>9. juli 2024.</p> <p>Odjel V</p>	<p>Krivična odgovornost. Predvidljivost zakona.</p> <p>- Krivična presuda izrečena državnom službeniku (predsjedniku pokrajine) zbog diskriminiranja općine, primjenom domaćih zakona bez presedana koje se nije moglo razumno predvidjeti.</p> <p>- Primjena principa utvrđenih u predmetu <i>Yüksel Yalçinkaya protiv Turske</i> [Veliko vijeće], paragrafi 66-72.</p> <p>Povreda člana 7. Konvencije.</p>

Sedmični pregled sudske prakse
15. - 19. juli 2024. godine

Član	Predmet	Razvoj sudske prakse
<p>Član 6. stav 1.</p>	<p><i>Meli i Swinkels Family Brewers N.V. protiv Albanije</i>, br. 41373/21 i 48801/21</p> <p>16. juli 2024.</p> <p>Odjel III</p>	<p>Pristup sudu - građanski aspekt. Kvalitet obrazloženja sudske odluke.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Odbacivanje ustavnih tužbi podnosioca predstavke zbog jednakog broja glasova i nepostizanja potrebne većine od pet sudija. - Primjena principa utvrđenih u predmetu <i>Marini protiv Albanije</i> i <i>Loizides protiv Kipra</i>. - U ustavnom odlučivanju, niti izjednačeni broj glasova, niti zahtjev za kvalificiranom većinom ne mogu se smatrati samim po sebi kršenjem prava na pristup sudu prema članu 6, paragraf 63. - Obratiti pažnju da je Sud razlikovao sadašnji predmet od predmeta <i>Marini</i>: podnosiocima predstavke nije uskraćeno pravo na utvrđivanje osnovanosti njihovih tužbi - pravne odredbe dovoljno su jasne za ishod žalbi koje nisu uspjele osigurati većinu od pet glasova, što znači da je donošenje odluke bilo nedvosmisleno, paragrafi 61 i 67. - Propust ustavnih sudova da obezbjede materijalne razloge i osnove za odbijanje tužbi podnosilaca predstavke, paragrafi 71-73. <p>Povreda člana 6. st. 1. Konvencije (pravo na obrazloženu odluku Ustavnog suda). Nema povrede člana 6. st. 1. Konvencije (nedostatak pristupa Ustavnom sudu).</p>
<p>Član 2. Protokola br. 1</p> <p>Član 14</p>	<p><i>Djeri i drugi protiv Latvije</i>, br. 50942/20 i 2022/21</p> <p>18. juli 2024.</p> <p>Odjel V</p>	<p>Predškolsko obrazovanje. Upotreba jezika.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zakonske izmjene povećavaju upotrebu jedinog državnog jezika, latvijskog u predškolskom obrazovanju, time smanjujući upotrebu ruskog jezika kao nastavnog jezika. Navodna diskriminacija djece sa posebnim potrebama koja govore ruski jezik zbog upotrebe državnog jezika u predškolskom obrazovanju. - Novitet: predškolski kontekst. - Nadovezuje se na predmet <i>Valiullina i Drugi protiv Latvije</i> i <i>Džibuti i drugi protiv Latvije</i> i primjenu principa utvrđenih u njima. - Nema prava pristupa obrazovanju na određenom jeziku prema članu 2. Protokola 1, paragrafi 93 - 96. - Obratiti pažnju da je Sud razlikovao neobavezno od obaveznog predškolskog obrazovanja, gdje je samo potonje spadalo u opseg člana 2. Protokola 1, paragrafi 113 - 119.

		<ul style="list-style-type: none"> - Obratiti pažnju na upućivanje Suda na komparativne pravne dokumente u utvrđivanju šire slobode procjene koje Države imaju za predškolsko obrazovanje, paragraf 148. - Dvojezični pristup osiguran tokom predškolskog obrazovanja, paragrafi 151 i 156. - Država je obezbjedila mehanizme podrške, općenite i pojedinačne za djecu sa posebnim potrebama, paragraf 164-166. <p>Nema povreda člana 14. u vezi sa članom 2. Protokola br. 1. Konvencije. Nedopuštena predstavka prema članu 2 Protokola 1: nespojiva <i>ratione materiae</i>.</p>
<p>Član 3</p> <p>Član 8</p> <p>Član 14</p>	<p><i>Hanovs protiv Latvije</i>, br. 40861/22</p> <p>18. juli 2024.</p> <p>Odjel V</p>	<p>Napadi na LGBTI par.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Verbalni i fizički napadi na LGBTI par motivirani mržnjom zbog pokazivanja privrženosti u javnosti. - Obratiti pažnju na pristup Suda u preispitivanju tužbi podnosioca predstavke simultano u okviru člana 3 i 8 Konvencije u vezi sa članom 14, paragrafi 38 - 44. - Napad na LGBTI osobe, uzrokovan pokazivanjem privrženosti, predstavlja napad na ljudsko dostojanstvo ciljajući univerzalno izražavanje ljubavi i druženja, paragraf 42. - Strah i nesigurnost koje takva djela usađuju prožimaju sposobnost žrtve da otvoreno iskaže temeljne ljudske emocije i prisiljavaju ih na nevidljivost i marginalizaciju, kompromitirajući time njihovu sposobnost da autentično žive svoj život, paragraf 43. - Počinilac nije bio niti optužen, niti krivično gonjen za napad motiviran mržnjom, paragrafi 50 i 51. - Blaga sankcija nakon upravno-prekršajnog postupka u očiglednoj nesrazmjernosti sa težinom djela, paragraf 52. <p>Povreda člana 3. i 8. Konvencije u vezi sa članom 14 (procesni aspekt).</p>

Sedmični pregled sudske prakse
22. -26. juli 2024. godine

Član	Predmet	Razvoj sudske prakse
Član 8 (porodični život)	<i>Okubamichael Debru protiv Švedske</i> , br. 49755/18 25. juli 2024. Odjel I	Spajanje porodice. - Odbijanje zahtjeva za spajanje porodice izbjeglice koja nije ispunila zahtjev za izdržavanje. Zahtjev je podnesen nakon isteka tromjesečnog perioda izuzeća za navedeno pravilo. - Primjena načela utvrđenih u predmetu <i>Dabo protiv Švedske</i> . Nema povrede člana 8. Konvencije.
Član 8 (porodični život)	<i>D.H. i ostali protiv Švedske</i> , br. 34210/19 25. juli 2024. Odjel I	Spajanje porodice. - Odbijanje zahtjeva izbjeglice i njeno dvoje djece za spajanje na osnovu toga što ona nije ispunila zahtjev za izdržavanje. Zahtjev je podnesen nakon isteka tromjesečnog perioda izuzeća za navedeno pravilo. - Primjena načela utvrđenih u predmetu <i>Dabo protiv Švedske</i> . Nema povrede člana 8. Konvencije.
Član 3. Protokola broj 1	<i>Ždanoka protiv Letonije (br. 2)</i> , br. 42221/18 25. juli 2024. Odjel V	Izbori. Lista kandidata za parlamentarne izbore. - Uklanjanje imena podnosioca predstave sa liste kandidata za parlamentarne izbore na osnovu njenog prethodnog aktivnog učešća u Komunističkoj partiji Letonije i njenih trenutnih političkih aktivnosti za koje se smatra da predstavljaju prijetnju za nezavisnost Letonije i rizik da potkopaju principe demokratske države koja funkcioniše na načelima vladavina prava. - U vezi sa predmetom <i>Ždanoka protiv Latvije</i> [Veliko vijeće]: Sud je konstatovao da se cjelokupna situacija u Evropi značajno promijenila od donošenja te presude i veća stabilnost koju je uživala Latvija (i Evropa generalno) i na koju se poziva Veliko vijeće više ne postoji. Latvija se sve više suočavala sa legitimnim razlozima da se pribojava za svoju bezbjednost, teritorijalni integritet i demokratski poredak što je zahtijevalo još šire polje procjene u zaštiti tih vrijednosti, v. paragrafe 55 i 56. - Tumačenje Ustavnog suda osporenog ograničenja, s obzirom na razvoj događaja, sužavajući pravni temelj samo na one osobe koje su ugrozile i nastavile ugrožavati nezavisnost latvijske države i načela demokratske pravne države, u okviru svog autoriteta tumačenja, a ne proizvoljno ili nerazumno, paragrafi 52, 57 i 58. Nema povrede člana 3. Protokola broj 1 Konvencije.

<p>Član 8</p>	<p><i>M.A. i drugi protiv Francuske</i>, br. 63664/19 i 4 ostala</p> <p>25. juli 2024.</p> <p>Odjel V</p>	<p>Kriminalizacija kupovine seksualnih usluga.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kriminalizacija kupovine seksualnih usluga navodno ograničava privatne živote osoba koje se upuštaju u prostituciju. - Novi scenario relevantan za današnje društvo. - Kriminalizacija kupovine seksualnih usluga predstavlja ograničavanje prava podnosioca predstavke na poštovanja njihovog privatnog života, kao i njihove lične samostalnosti i seksualne slobode, s obzirom na to da predmetni zakon stvara situaciju čije posljedice podnosioci predstavke direktno osjećaju, paragraf 138. - Obratiti pažnju na upućivanje Suda na komparativne i međunarodne pravne dokumente, posebno na nedostatak konsenzusa o najboljem modelu za regulisanje prostitucije i debata o kriminalizaciji kupovine seksualnih usluga kao sredstva borbe protiv trgovine ljudima, davajući tuženoj Državi široku slobodu procjene, paragrafi 149-153. - Dug i složen zakonodavni process, v. paragraf 158: Parlament pažljivo preispituje sve kulturološke, društvene, političke i pravne aspekte zakona koji reguliše složen fenomen koji postavlja razumna moralna i etička pitanja (vidjeti također pristup usvojen u predmetu <i>Animal Defenders International protiv Ujedinjenog Kraljevstva</i> [Veliko vijeće], paragraf 108). <p>Nema povrede člana 8. Konvencije.</p>
<p>Član 6</p>	<p><i>Couso Permuy protiv Španije</i>, br. 2327/20</p> <p>25. jui 2024.</p> <p>Odjel V</p>	<p>Pristup sudu – građanski aspekt.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Obustava krivičnog postupka koji istražuje ubistvo španjolskog novinara u Iraku zbog nenadležnosti nakon zakonodavne reforme kojom se ograničava univerzalna nadležnost španjolskih sudova za krivična djela počinjena van njene teritorije. - Obratiti pažnju na postojanje "pravosudne poveznice" u ovom kontekstu (<i>Markovic protiv Italije</i> [Veliko vijeće] i <i>M.M. protiv Francuske</i> (odluka)), paragraf 99. - Primjenjivost: postojanje „istinskog i ozbiljnog” spora, s obzirom na to da je podnosilac predstavke imao pravo, priznato španjolskim zakonom, ne samo da postane privatni tužilac u krivičnom postupku, već i da dobije građansku naknadu od počinioca ako je krivično djelo utvrđeno i donesena osuđujuća presuda, paragrafi 109-110. - Osnove: primjena principa utvrđenih u predmetu <i>Naït-Liman protiv Švicarske</i> [Veliko vijeće] i <i>Hussein i drugi protiv Belgije</i>.

		<ul style="list-style-type: none"> - Ne postoji obaveza države prema Četvrtoj ženevskoj konvenciji iz 1949. godine tražiti ratne zločince van svoje teritorije i zahtijevati nadležnost za njihovo krivično gonjenje i suđenje, kada ne postoje nikakvi elementi povezanosti, paragraf 142. - Za Državu nije proizvoljno ili očigledno nerazumno da ograniči univerzalnu nadležnost samo na one predmete u kojima postoji dovoljna povezanost sa tom Državom, paragraf 147. <p>Nema povrede člana 6. stav 1. Konvencije.</p>
<p>Član 6 (građanski)</p>	<p><i>Levrault protiv Monaka</i> (odluka), br. 47070/20</p> <p>25. juli 2024. (pisani otpravak)</p> <p>Odjel V</p>	<p>Privremeni premještaj sudije.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Odbijanje obnavljanja privremenog premještaja podnosioca predstavke, francuskog sudije, u pravosudne službe Kneževine Monako. - Obratiti pažnju na analizu Suda u vezi postojanja 'prava' u okviru bilateralnog sporazuma između Francuske i Monaka, paragrafi 53-56. - Obratiti pažnju da je Sud razlikovao sadašnji predmet od drugih predmeta koji su se odnosili na sudije gdje je član 6. st. 1 bio primjenjiv, paragraf 67. <p>Nedopuštena predstavka: nespojiva <i>ratione materiae</i>.</p>

Sedmični pregled sudske prakse
26. – 30. avgust 2024. godine

Član	Predmet	Razvoj sudske prakse
Član 35	<p><i>Zoran Mamić protiv Hrvatske</i> (odluka), broj 21714/22 i 2 ostala</p> <p>29. juli 2024.</p> <p>Odjel I</p>	<p>Zloupotreba prava pojedinačnih podnosilaca predstavke.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Predstavke kontaminirane manipulacijom podnosioca predstavka, putem mita, domaćeg pravosudnog sistema. - Predstavka podnosioca zahtjeva o povredi njihovog prava na nepristrasan sud u suštini se zasnivala na njihovim vlastitim djelima, koja su, sama po sebi imala za cilj uništiti to isto pravo, paragraf 127. - Obratiti pažnju da je Sud odbio cjelokupnu predstavku iako su se postupci podnosioca predstavke, koji su predstavljali zloupotrebu, direktno odnosili samo na jednu od nekoliko aspekata člana 6. Konvencije, paragrafi 144-145. <p>Nedopuštena predstavka: zloupotreba prava na podnošenje pojedinačne predstavke.</p>
Član 8	<p><i>Pasquinelli i drugi protiv San Marina</i>, br. 24622/22</p> <p>29. juli 2024.</p> <p>Odjel I</p>	<p>Mjere COVID-19.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mjere koje su se odnosile na zaposlenje izrečene zdravstvenim i socijalnim radnicima zbog odbijanja da se vakciniraju protiv Covid-19. - Obratiti pažnju da je Sud razlikovao sadašnji predmet od predmeta <i>Vavrička i drugi protiv Češke Republike</i> [Veliko vijeće]: prema relevantnom zakonu vakcinacije su bile dobrovoljne i odbijanje da ih prime nije podrazumijevalo sankcije prema zakonu ili automatski prouzrokovalo posljedice po podnosiocima predstavke; niti se smatralo zamaskiranim sankcijama, paragrafi 57-63. - Primjenjivost člana 8. Izbor o vakcinaciji dovoljno povezan sa ličnom autonomijom (Denisov "pristup zasnovan na razlozima") paragrafi 77-78. - Niz restriktivnih mjera u zdravstvenom sektoru usklađenih sa konstantnom evolucijom pandemije Covid-19 bio je u svrhu ostvarenja zakonitog cilja zaštite zdravlja, prava i sloboda drugih, paragrafi 95-97. - Mjere su bile privremene i podnosiocima predstavke je bio ponuđen zamjenski rad. Pored toga, rezultat istih je bio neznatan finansijski gubitak za većinu podnosioca predstavke, dok su značajniji finansijski gubitak pretrpjeli samo oni koji su odbili neki drugi društveno koristan rad koji im je bio ponuđen. Smatralo se da su takvi gubici neizbježna posljedica globalne pandemije i izuzetnog i nepredvidljivog konteksta u kome su se Države našle u datom trenutku, paragrafi 101-107. <p>Nema povrede člana 8. Konvencije.</p>

<p>Član 8</p>	<p><i>Namik Yuksel protiv Turske</i>, br. 28791/10</p> <p>27. avgust 2024.</p> <p>Odjel II</p>	<p>Izdržavanje kazne zatvora. Porodični život.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Restrikcije kontakta podnosioca predstavke sa četverogodišnjim sinom koji je boravio sa njegovom ženom u istom zatvoru. - Novi činjenični scenario. - Primjena principa u vezi porodičnih posjeta u zatvoru utvrđenih u predmetu <i>Khoroshenko protiv Rusije</i> [Veliko vijeće] i <i>Subaşı i drugi protiv Turske</i>. - Podnosiocu predstavke bile su dozvoljene jednosatne posjete sinu bez kontakta i jednosatne mjesečne kontaktne posjete supruzi i sinu, paragrafi 57-59. - Proces odlučivanja i kontakt aranžmani u najboljem interesima djeteta, paragraf 59. - Obratiti pažnju na upućivanje Suda na međunarodne instrumente u ovom kontekstu, paragraf 55. <p>Nema povrede člana 8. Konvencije.</p>
<p>Član 5</p>	<p><i>B.D. protiv Belgije</i>, br. 50058/12</p> <p>27. juli 2024.</p> <p>Odjel II</p>	<p>Pritvor osoba sa mentalnim poremećajem.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nezakonito pritvaranje podnosioca predstavke u psihijatrijski odjel raznih zatvora bez liječenja adaptiranog njegovom duševnom stanju i bez mogućnosti da ospori odluku o pritvoru. - Nemogućnost da pribjegne sudskoj kontroli. Strukturalni problem smještanja ljudi sa mentalnim poremećajem u institucije koje neodgovaraju njihovom zdravstvenom stanju, v. paragrafe 53- 62. <p>Povreda člana 5. st. 4. Konvencije. Povreda člana 5. st. 1. Konvencije.</p>
<p>Član 3</p>	<p><i>I.G. protiv Turske</i>, br. 32887/19</p> <p>Odjel II</p>	<p>Djelotvornost istrage. Zabrana mučenja (procesni aspekt).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nedjelotvorna istraga silovanja podnositeljice predstavke sa intelektualnim i fizičkim invaliditetom. - Zastara u krivičnom postupku zbog propusta tužilaštva i domaćih sudova da blagovremeno utvrde činjenice, paragraf 41. - Iako se priznaje povreda člana 3., naknada dodijeljena od strane domaćeg suda nije predstavljala dovoljno obeštećenje u specifičnim okolnostima predmeta i u pogledu naknada koje je Sud dodijelio u sličnim predmetima.

		<p>- Nema izuzetnih okolnosti koje opravdavaju dodjelu pravičnog zadovoljenja u odsustvu specifičnog potraživanja u tu svrhu, paragraf 53.</p> <p>Povreda člana 3. (procesno) Konvencije.</p>
<p>Član 10</p> <p><i>Hrachya Harutyunyan protiv Armenije</i>, br. 15028/16</p> <p>27. avgust 2024.</p> <p>Odjel IV</p>	<p>Zaštita zviždača.</p> <p>- Podnosiocu predstavke naloženo je da plati odštetu u postupku zbog klevete nakon što je prijavio navodne koruptivne radnje svog bivšeg kolege u privatnoj korespondenciji sa nadređenim potonjeg.</p> <p>- Novi zviždački scenario: interno prijavljivanje nakon prekida radnog odnosa.</p> <p>- Zaštita zviždača može se proširiti i na period nakon isteka zaposlenja, paragraf 46.</p> <p>- Primjena principa i općih kriterija utvrđenih u predmetu <i>Guja protiv Moldavije</i> [Veliko vijeće] i <i>Halet protiv Luksemburga</i> [Veliko vijeće].</p> <p>- Propust domaćih sudova da razmotre da podnosilac predstavke nije pribjegao javnom razotkrivanju, već koristio interni mehanizam prijavljivanja koji je trebao biti strogo povjerljiv, paragraf 52.</p> <p>Povreda člana 10. Konvencije.</p>	
<p>Član 10</p> <p><i>Bielau protiv Austrije</i>, br. 20007/22</p> <p>27. avgust 2024.</p> <p>Odjel IV</p>	<p>Disciplinska sankcija izrečena ljekaru. Vakcinacija.</p> <p>- Uslovna disciplinska novčana kazna izrečena ljekaru zbog davanja naučno neodrživih izjava o nedjelotvornosti vakcina.</p> <p>- Novi činjenični scenario važan za današnje društvo.</p> <p>- Primjena principa utvrđenih u predmetu <i>Hertel protiv Švicarske</i>; <i>Palusinski protiv Poljske</i> (odluka); i <i>Vérités Santé Pratique SARL protiv Francuske</i> (odluka).</p> <p>- Date izjave bile su negativne i kategoričke, te ne u skladu sa sadašnjim stanjem moderne nauke, paragrafi 41-42.</p> <p>- Obratiti pažnju na ograničenja slobode izražavanja koja se mogu izreći stručnim licima medicinske struke o pitanjima javnog zdravlja, paragraf 44.</p> <p>- Disciplinske sankcije: suspendirana novčana kazna niskog iznosa.</p> <p>Nema povrede člana 10. Konvencije.</p>	

Član 6	<i>Khachapuridze i Khachidze protiv Gruzije,</i> brojevi 59464/21 i 13079/22 29. avgust 2024. Odjel V	(Ne)pravičnost krivičnog postupka. <ul style="list-style-type: none"> - Kombinacija nedostataka negativno se odrazila na procesna prava podnosioca predstavke do te mjere da je potkopala sveukupnu pravičnost krivičnog postupka koji je protiv njega vođen. - Propust domaćih sudova da daju dovoljne razloge za svoje odbijanje da ispituju glavnog svjedoka odbrane, bilo lično ili na daljinu, paragrafi 102-105. - Oslanjanje na izjave odsutnih svjedoka, koje su imale značajnu težinu, bez dovoljnih protutežnih faktora da kompenziraju hendikep prouzrokovan odbrani, paragrafi 113-131. - Nedovoljni razlozi za potpuno udaljavanje podnosioca predstavke, koji su učestvovali na daljinu, sa ostatka ročišta zbog nedoličnog ponašanja, paragrafi 136-140. Povreda člana 6. st. 1. i 3. (c) Konvencije.
---------------	--	--